

www.zeytinburnu.bel.tr

Merkez Efendi
Geleneksel Tıp Derneği'nin
katkılarıyla
www.merkezeffendi.org

5. merkez efendi
geleneksel tıp günleri

merkez efendi geleneksel tıp günleri

14-22 Mayıs 2004

Önt. Prof. Dr. A. Sühayl Ünver'in Firçasından
Merkez Efendi Minyatürü

Program ve Yığın Koordinatörü:
Mustafa AYDIN
Kültür Müdürü

Fotoğraflar:
Belediye Arşivi

Grafik Tasarım:
Mert Uğurdil

Yazma ve Baskı:
Forart Matbaacılık ve Reklamcılık
0212 501 82 20

Murat Aydın

Zeytinburnu Belediye Başkanı

Sayın Başbakan Yardımcım, sayın milletvekilim, saygı değer İl Başkanım, saygı değer Kaymakamım, Gönen Belediye Başkanımız, siyasi partilerimizin değerli temsilcileri, muhtar arkadaşlarım, meclis üyesi arkadaşlarımız, basınımızın değerli mensupları, Zeytinburnu'nun güzel insanları, hanımefendiler, beyefendiler, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Beş yıl önceydi, bir iddia ile yola çıktık. Şu anda karşında bulunan Sakarya Milletvekilimiz Dr. Süleyman GÜNDÜZ ve arkadaşlarımız bu fikri ortaya attılar. Burada Merkez Efendi yatıyor, Merkez Efendi burada 40 yıl yaşamış, Zeytinburnu'muzun bu güzel semtine ismini vermiş, işte bu mahallenin ismi, Merkez Efendi mahallesi olmuş. Kımdır

Merkez Efendi? Manisa'da bir müddet yaşamış, ünlü bir tabip, yani hekim, aynı zamanda din adamı. Bir de askerlik boyutu var, ve hepsinden önemlisi devâ dağıtmış. Mesir Macununu yapmış. Bir çok derde devâ olan Mesir Macununu yapmış.

Bulunduğumuz bölge, sur boyu sahil kadar olan bu bölge, Osmanlı'dan önce de sağlık merkeziymiş. İşte Balıklı Rum Manastırı ve arkadaki ayazma, Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesi, Rum Hastanesi, Ermeni Hastanesi. Buranın geçmişi hemen, hemen bin altı yüz yıl öncesine dayanıyor. Yani bu bölge hem geçmişte hem günümüzde bir sağlık merkezi olmuş. Fakat unutulmaya yüz tutmuş olan bir yer burası. Merkezefendi bölgesini geçmişteki şanlı dönemini başta Süleyman GÜNDÜZ bey ve Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneğindeki arkadaşlarımız, yeniden yaşatalım dediler. Beş yıl önce şifalı bitkilerde, geleneksel tıpta ve doğal beslenmede Türkiye'nin merkezi burası olsun, diye yola çıktık. Ve bu güne geldiğimizde işte etkinliğimizin beşincisini yapıyoruz ve bu bölgede Lokman Hekim Şifalı Bitkiler Parkı'nı da kurduk. İstanbul Büyükşehir Belediyemize teşekkür ediyoruz. 14 000 m2 alan üzerinde. Bulduğumuz noktaya tam 500 m. mesafede Türkiye'nin

İlk şifalı bitkiler parkı kurulmuştur. Beş yıl önceki düşüncelerimiz birer birer gerçekleşiyor.

Sevgili dostlar şunu ifade edeyim bu bölge Türkiye'de şifalı bitkilerin merkezi olmuştur. Bu bölge geleneksel tıbbın merkezi olmuştur. Bu bölge doğal beslenmeyle ilgili çalışmaların merkezi olmuştur ve şifalı bitkilerle ilgili enstitü bu dönem içinde bulunduğumuz bölgede gerçekleştirilecektir. Bunlar Türkiye'de bir ilktir. Önemli bir organizasyona katıldınız. Bu katkılarınızdan dolayı sizlere teşekkür ediyoruz. Eğer sizler olmasanız biz bu etkinlikleri yapamayız. Bizlere sahip çıkıyorsunuz. 5. Merkezefendi Geleneksel Tıp Günleri hayırlı uğurlu olsun diyoruz. Etkinlikler 9 gün boyunca devam edecek. Bu etkinliklerimizin bilimsel boyutu da vardır. İşte bu kütüphanemizde seminerler şeklinde her gün hocalarımız, profesörlerimiz gelecekler söyleşide bulunacaklar.

Saygılar sevgiler sunuyorum hayırlı uğurlu olsun.

Dr. Mimar Kadir TOPEBAŞ
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Saygı değer Başbakan Yardımcım, sayın milletvekilim, sevgili İl Başkanım, Belediye Başkanım, Emniyet Müdürüm, siyasi partilerimizin çok değerli temsilcileri, sivil toplum örgütlerimizin temsilcileri, Zeytinburnu'nun güzel insanları, misafirler, hanımefendiler, beyefendiler, hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Kültürel miras dediğimiz zaman sadece yapılar değil, bir sahne dekoru da değil, oradaki yaşam, kültür ve gelmiş geçmiş her şey bir mirastır. Biz tarihi tekrar ayağa kaldırırken, bu yapılan yeniden güzelleştirirken oradaki yaşamın -ki biz bin yıllık tarihle mensup bir millet olarak- geleneklerimizi de ortaya koymamız gerekiyor. Biz mimarlar olarak şöyle düşünüyoruz, geçmiş tarihte yaşamış olan

insanların yerleştikleri alanlar çok daha ideal ve doğru seçilmiştir. Çünkü onlar deneme yanılmalarla çok doğrulan bulmuşlardır. Aynı şekilde geçmişte yaşamış insanların tıp bilimi ile uğraşırken bu kadar kimyasal doygulu maddeyi olmadan daha doğru, daha natural ilaçlarla ayakta durmayı başarmış ve bunda da bizim geçmişimiz çok daha başarılı olmuştur.

İşte bu gün burada tertiplenen ve sayın Başbakanımızın başkanlığını hazırladığı alternatif tıp gününün daha da gelişerek evrensel ölçüde ulaşacağına inanıyorum ve tabii ki bahsettiği gibi yapıları ayağa kaldırmaları lazım. Biraz önce sayın Başbakan Yardımcıma arz ettiğim gibi ve kendi bakanlığı ile ilgili olduğu için de Galata Mevlevihanesine bir sponsor buldular, aynı sponsor Yenikapı Mevlevihanesine hazırlık yapıyor. Bu köşkeri, yapıları, bu kültürel değerleri çocuklarımıza ve geleceğimize yansıtmalıyız. Eurovision şarkı yarışması var. Türkiye'yi tanıtmak için izlerken görüyorum ki binlerce kareden oluşan bu zamanlara sığmayan, Anadolu'nun bir ucundan diğer ucuna kadar bir çok eser var. Tanıtılıyor, gösteriliyor. Bazı ülkeler var üç, beş karede bitiyor. Ama Türkiye'nin bitmez tükenmez zenginlikleri var. İşte bu zenginlikleri geçmişimiz yapmış ve

hazırlamış, onlara ve telif haklarına sahip çıkmamız lazım. Bir eser üretilmişse onları yaşatmak ve geleceğe taşımak lazım. Bu kolay olmuyor, bunu sadece yöneticilerden de bekleyemeyiz. Halk olarak her birimiz bir yerde bir yanlışlık varsa onu el birliği ile düzelticeğiz. Rahmetli dedemden bana nasihat olduğu gibi, yolda bir taş gördüğümüz zaman alınız bir kenara koyunuz ki, başkasını rahatsız etmesin diye. Bu kültürel değerlerimizi ayağa kaldırma noktasında hepimizle görev düşüyor. Özellikle Belediye Başkanına buradaki tarihi ıskı tuttuğu için ben kendisine teşekkür ediyorum. Hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bir eser üretilmişse onları yaşatmak ve geleceğe taşımak lazım. Bu kolay olmuyor, bunu sadece yöneticilerden de bekleyemeyiz. Halk olarak her birimiz bir yerde bir yanlışlık varsa onu el birliği ile düzelticeğiz.

Mehmet Ali ŞAHİN
Başbakan Yardımcısı

Saygıdeğer Milletvekili arkadaşım, İstanbulumuzun saygıdeğer Belediye Başkanı, sevgili Başkanım, sevgili Kaymakamım, Belediye Başkanlarımız ve aziz milletimize, Zeytinburnu halkına hizmet acımlılığını üslanmış olan değerli bürokratlar, hanımefendiler, beyefendiler, hepiniz hoş geldiniz.

Kültürümüze ve tarihimize sahip çıkan ve bunu geleneksel hale getiren, bunu başaran Zeytinburnu'muzun başarılı, saygıdeğer Belediye Başkanı Murat AYDIN bey ve değerli mesai arkadaşlarını tebrik ediyorum, takdirehkim sunuyorum. Gerçekten Merkezefendi gibi tıp alanında da insanlığa hizmet sunan, onlara hizmet eden değerler yetiştirmişiz. İbn-i Sina'ı, Lokman Hekim'i, Enderunlu'yu yetiştiren bizim ecdadımız bizim medeniyetimizdir. İşte Merkezefendi de böyle bir zettir. Şu an onun manevi huzurunda bulunuyoruz. Kuşkusuz onlara sahip çıkmak, onları hayırla yâd etmekle bitmez. Onların

yapmış oldukları hizmetleri daha da büyütmek, daha yenilerini daha güzelliklerini şimdiki nesillerin ortaya koyması gerekir. Tabii görünümünden geçen o ki; Her alanda olduğu gibi tıp alanında da bizim bilim adamlarımızın, doktorlarımızın, hocalarımızın ortaya yeni icatlar, yeni buluşlar koymasındır. İşte bugünlerde böyle bir buluşma gerçekleşiyor. Geleneksel tıp uzmanlarıyla modern tıp uzmanları bir araya geliyorlar ve böylece bundan yeni güzellikler çıkması ortamı hazırlanıyor. O bakımdan da böyle bir organizasyonu gerçekleştiren kardeşlerimize teşekkür ediyor, takdirehkim sunuyorum.

Biraz önce Büyükşehir Belediye Başkanımız burada oldukça fazla tarihi eser, anıt eser olduğunu belirtmiştir. Gerçekten de öyledir. İstanbulumuz, Türkiye'miz ecdadımızın bıraktığı tarihi eserlerle doludur. Ama bunların önemli bir kısmı el atmayı bekliyor. Zaman içinde bunları yıpranmış yıkılmaya yüz tutmuş, bunları yeniden ihya etmek, yeniden ayağa kaldırmak, onlara sahip çıkmak öncelikte benim bakanlığımıza bağlı Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün görevidir. Ancak Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün bütçesi Türkiye'de bunca esere sahip çıkmaya, kafi gelmiyor. Ancak biz bir yasal düzenleme yaptık. "Bu Vakıf eserlerine sahip çıkmak, restore etmek ve kullanmak istiyorum, daha sonra size devredeceğim" diye başvurulara - bunlar sivil toplum örgütü, birtakım iş adamlarımız olabilir- restore et, işlet, devlet modeliyle kendilerine tahsis edeceğiz. Bir yasal düzenleme daha, Vakıf eserlerini düzenleme

harcanacak parada vergi kolaylığı getirdik. Bunlara yapılacak olan masrafların vergiden düşülmesi imkânını sağlayan bir düzenleme de yaptık.

Burada da sahip çıkılması gereken birkaç tarihi eserimiz var. Yeni bağımızdaki köşk bunlardan biri. Sayın Başkan Murat Aydın buraya ve Yenikapı Mevlevihanesine talip olduğunu belirtti. Vakıflar Bölge Müdürümüzden buranın hukuki statüsü nedir, bu konuda bilgi alacağız. Sizlerin katkılarıyla, destekleriyle Türkiye yeni bir döneme girmiştir. Bunda da geçmişimize sahip çıkarak geleceği bekliyoruz. Geçmiş olmayanın geleceği olmaz, geçmişine sahip çıkmayan geleceğini inşa edemez. Yahya Kemal Beyatlı'nın tabiriyle "Bu aziz millet mâziye bağlıdır" yani geçmişe bağlı gelecektir, geçmişine bağlı kalarak geleceğe yürüyecektir. Bu özellikleriyle kendi kültürel değerlerini de koruyarak çağın tüm imkanlarını, kendi insanlarına, kendi ülkesinin önüne sercek olan bir potansiyeli gösterecektir.

Ben yeniden sevgili Belediye Başkanımı ve burada bulunan sevgili dostlarımı, siz Zeytinburnu halkını saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Sizlerin bu heyecanını Ankara'ya taşıyacağım Sayın Başbakanıma, bakanlar kurulu üyesi arkadaşlarıma iletacağım. Bu heyecanla, bu azimle bütün gayretimde sizlere layık olmak için yolumuza devam edeceğiz. Türkiye her şeyin en güzeline layıktır. Bu ülkede eliniz seçtikleriniz de sizlere layık olacaktır. Hepinize sevgiler, saygılar sunuyorum.

Dr. Süleyman GÜNDÜZ
Merkez Efendi Geleneksel Tıp Demeği
Kurucu Başkanı AK Parti Sakarya Milletvekili

Hepimiz en kalbi duygularımızla selamlıyoruz. Nisan aylarında dağıtılan ve o günleri has bir gün olarak düşündüğümüz Merkezefendi ve Mevlâ Macunu Şenliği olarak geçen etkinlik artık kurumsal bir yapı içinde ve etkinlik haftalarca sürececek bir etkinliğe haline getirdiği için sayın Belediye Başkanımızla ne kadar özdeşleştiğimizi söylemek isterim. Çünkü Merkez Efendi kökenli tıbbıyla Orta Asya'dan Şeyh Ahmet Yesevî'nin yaktığı ateşi Anadolu'ya taşıyan Horasan örneklerinden bir tanesidir. Dolayısıyla onun Zeytinburnu'nda olması bir ayrıcalıktır. O bir tasavvuf yani bir din adamı aynı zamanda iyi bir doktor ve tabiptir. Tabipliğiyle On salmış biridir. Dolayısıyla günümüzde de bize örnek tutabilecek önder bir şahsiyet. Hele ki bu son günlerdeki tartışmaların ışığında hepimiz yeniden Şeyh Ahmet Yesevî'nin yaktığı ateşle yola çıkıyoruz. Horasan örneklerinin ilhamıyla bağlıyoruz diyoruz. Nihai bu bir selamlama konuşması hepimiz burada gördüğümüz için bahşiyorum ve hepimiz hoş geldiniz, nefesler getirdiniz. Allah'a emanet olun.

Dr. Mehmet MÜZZİNOĞLU
AK Parti İstanbul İl Başkanı

5. Merkezefendi etkinlikleri dolayısıyla burada bulunmaktan ve sizleri de aramızda görmekten son derece mutluyuz.

Bizler dünya tarihinde medeniyetler kurmuş bir milletin temsilcileriyle ve o medeniyet süreci ki hem çok güçlü hem de çok uzun bir süreç. Bu medeniyet sürecinde iki temel ayak üzerinde kurduğumuz bu medeniyetin bir ayağı ilimdir, bir diğer ayağı da adalettir-hukuktur. Ve dolayısıyla, o nedenledir ki 800 yılı aşkın sürece dünyada söz sahibi olmuş ve dünyaya farkı bir medeniyet kurmuş bir milletin temsilcileri olarak unutmamamız gereken bir şey milletimizden, milletimizin değerlerinden utanmamalıyız. Kendi kendimizden utanmamalıyız diyorum. Saygılar sunuyorum ve bu günlerin hayırlı, uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Prof. Dr. Ali İhsan TAŞÇI
Merkez Efendi Geleneksel
Tıp Demeği Başkanı

Sayın Bakanım, sayın vekilim, sayın başkanım, değerli misafirlerimiz,

5. Geleneksel Merkez Efendi Tıp günlerine hoş geldiniz. Öncelikle günleri söylemem lazım ki hastalanmadan önce sağlığın kıymetini bilmek lazım. Sağlığın kıymetini bilmek gerçekten sağlığı korumakla mümkündür. Bunun için beşeriyetimiz doğal halinden ne kadar uzaldıysa, kimyasal maddelerle, hormonlarla, genetik yapılan ne kadar değiştirilerek o kadar problemle karşılaşacağız. Hastalıkların ilaçlarının faydalarının yanında birtakım yan etkileri olduğunu biliyoruz. Yan etkilerden en uzak olanları doğal ilaçlar olduğunu da biliyoruz. Bunun doğruluğu herkes tarafından kabul edilmektedir. Geleneksel tıbbın faydaları tartışılan bir konudur. Bazıları bu tedavileri bağnazlıda tamamen reddeder. Merkez Efendi Geleneksel Tıp Enstitüsü'nün temelleri olacak bu çalışmalar için demediğimiz adına sayın Belediye Başkanımız Murat AYDIN'a teşekkür ediyoruz. İngilizce ile de Geleneksel Tıp Enstitüsü'nün açılışını burada hep beraber yaparız. Saygılar sunuyorum.

> etkinlikler

soyut • konferans • tiyatro • çocuk programları • seminerler • imza günleri • nargile sohbeti
yatro • çocuk programları • seminerler • imza günleri • na

17 mayıs pazartesi

- 14.30 Çocuk Programı
Sezgin Maden Show / Palyaço
- 17.15 Seminer: Ayşegül Bartholomew
Doğu ve Batı Masajları,
Acupressur ile İlyazdırma
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Söyleşi / İmza
Hopdedik Ayhan (Radyo Klas)
- 20.00 Sinevizyon Gösterimi:
Allahın Sanatından Örnekler
- 21.30 Konser : Grup Hasbiyel / Ezgiler

18 mayıs salı

- 14.30 Çocuk Programı
Göncağıl Çocuk Şarkıları-Palyaço
- 17.15 Seminer: Prof. Dr. Ayten ALTINTAŞ
15. Yüzyıl Tıp Kitabı Yıldızgâ'ra Göre
Hastalıklardan Korunma ve Bağışıklık
Sistemini Kurutlandırma
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Konferans: Yavuz BAHADIROĞLU / Yazar
Konu: Osmanlı'yı Tanımak
- 20.30 Sinevizyon Gösterimi / Buzlar Dünyası
- 22.15 Konser : Ömer KARAOĞLU / Ezgiler

19 mayıs çarşamba

- 14.30 Çocuk Programı /
Sezgin Maden Show - Palyaço
- 17.15 Seminer: Dr. Faruk ÖNDAĞ
Tıbbi Hipnoz
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Söyleşi - İmza /
Karadeniz'in Sesi Programcılar
ve Radyo Z Programcılar
- 20.30 Tasavvuf ve Sema Gösterileri
Mehmet KEMİKSİZ ve
Elbî Yonkaya Mevlevihanesi

17-22 mayıs 2004 etkinlik programı

14 mayıs cuma

- 14.00 Açılış ve Protokol Konuşmaları
- 15.00 Ücretsiz Masır Macunu Dağıtım
- 15.30 Hat Sergisi Açılış
- 17.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 17.15 Seminer: Dr. Süleyman BERK
Merkez Efendi Külliyesi'nde Hıdan-ı Hat
- 18.00 Mehteran Konseri
- 19.00 Stand Tanıtım Programı
- 22.15 Konser : Orhan Halalkmaz (THM)
- 23.00 Havai Fişek Gösterisi

15 mayıs cumartesi

- 14.00 Çocuk Programı-İbik ve Palyaço
- 15.30 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 17.15 Seminer: Dr. Altınay SÖYLEMEZ
Homeopati
- 18.00 Tiyatro-BGT Oyuncuları
Konu: Kahriveci Çırağ Hamdi
- 19.00 Stand-up Show / Abdurrahman UZUN
- 20.30 Söyleşi / Yusuf Ahmet KULCA
Türkiye Sokak Çocukları Demeği Başkanı
- 21.30 Tasavvuf ve Sema Gösterileri
Mehmet KEMİKSİZ ve Elbî
- 22.15 Konser: Erkan MUTLU (Tasavvuf)

16 mayıs pazar

- 14.30 Çocuk Programı / İbik ve Palyaço
- 17.15 Seminer : Emrah KÜLEY
Merkez Efendi ve Görev Yaptığı
Yıllarda Manisa
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Söyleşi-İmza
Adıkalı Ali - Rüzgar Hakan (Kral FM)
- 20.30 Yeşil-Kırmızı Söyleşiler
Abdurrahman DİLPAK
Şener YURDATAPAN
- 21.00 Konser : Kara Davut / İlahiler

20 mayıs perşembe

- 14.30 Çocuk Programı /
Göncağıl Çocuk Show-Palyaço
- 17.15 Seminer: Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA
İslam Tıp Tarihinde Hekim Ahlâkı
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Söyleşi-İmza / Cüneyt ARIN
Peygamberimizin Hayatı
- 22.15 Konser : Uğur ASLAN / Şiirler

21 mayıs cuma

- 14.30 Çocuk Programı / Göncağıl Show-Palyaço
- 17.15 Seminer: Prof. Dr. Abdülhamit ALPINAR
Türkiye ve Etnobotanik Çalışmalar
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Konferans: Vehbi VAKIHOĞLU
Peygamberimiz Tanıyor muyuz?
- 20.30 Sinevizyon Gösterimi / Canlılarda Fedakarlık
- 22.15 Konser: Mustafa DEMİRCİ (Tasavvuf)

22 mayıs cumartesi

- 14.30 Çocuk Programı
Sezgin Maden Show - Palyaço
- 17.15 Seminer: Prof. Dr. Mansure ÖZGÜVEN
Çörekotunun Halk Hekimliğindeki Yeri
- 18.00 Ücretsiz Bitki Çay İkrarı
- 19.00 Söyleşi-İmza / Yavuz'un Minibüsü
- 20.00 Mehteran Konseri
- 20.30 Kapanış Konuşmaları
- 21.00 Konser: Ahmet Salkık İLKAN
- 22.30 Havai Fişek Gösterileri
- 22.40 Kapanış

merkezefendi coşkusu

gece

gündüz

devam etti...

Zeytinburnu sınırları içinde kalan en önemli tarihi değerlerden biri olan YENİ KAPI MEVLİHANESİ'nde düzenlenen sema gösterisi, 5. Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günleri kapsamında yapılan en önemli aktivitelerden biriydi.

semâ
> semâ

Semazenler Merkez Efendi için
beşinci kez bir araya geldiler

Mevlevîliğin sembol zikri sema'da maksat ve niyet ruhen yükselmek, Allah'a giden yolda mesafe almaktır. Sema'daki dönme hareketi, musikinin nağmeleri ile birleşir, her çark abışta zikredilen

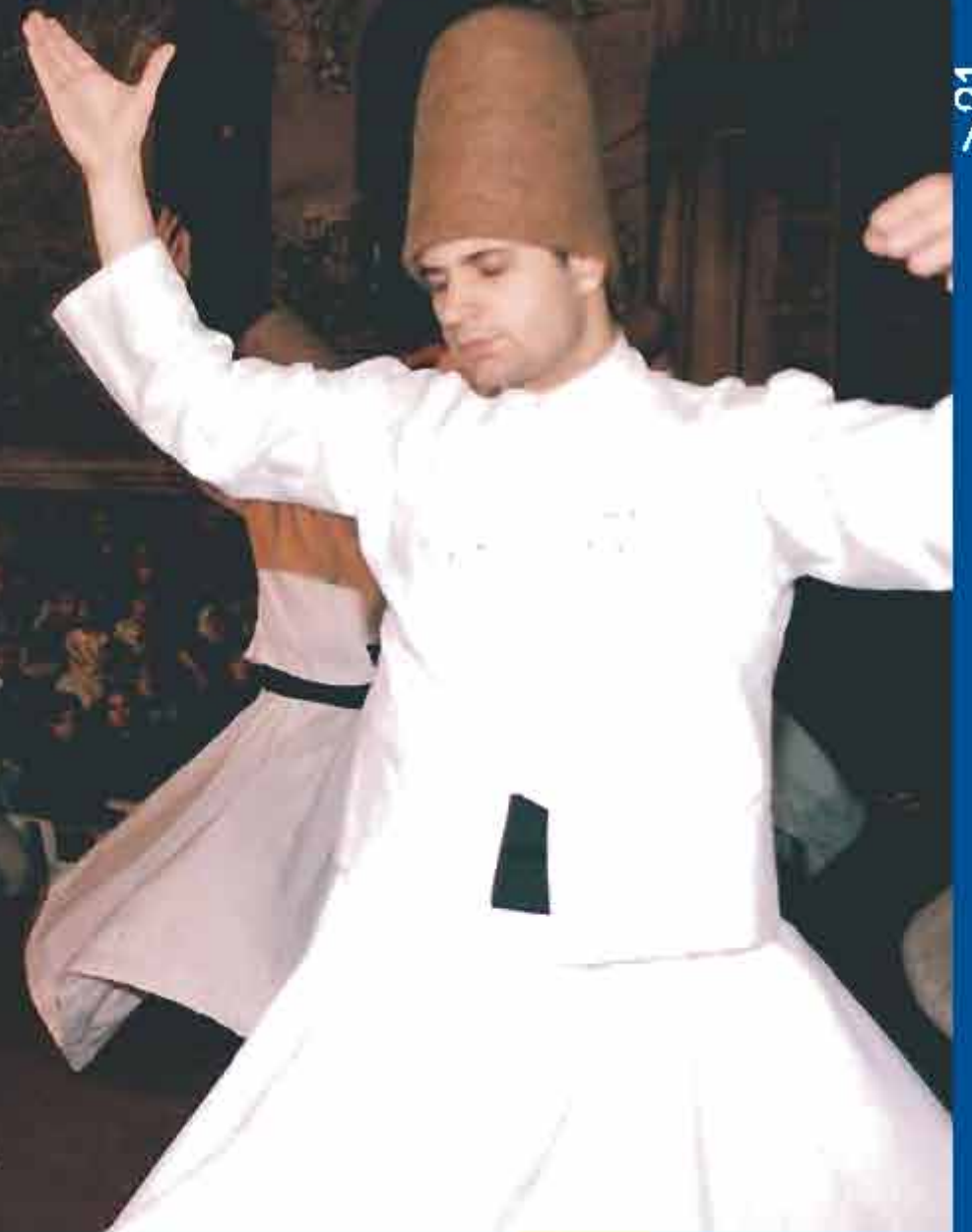
Allah' ism- i Celalî'nin feyzi, gönlü bir ağ gibi sarar, kuşatır, derviş ertir, şeffaflaştırır, bir nur sûtunu halinde Hakk'a yüceltir. Dışarıdan musikinin gönlü kamçıl原因 etkisi, vücuttaki dönme hareketiyle anaforunda semazen benliğinden geçer, buhar buhar semalara uçar. Musikinin büyüğü, semayı kucaklarken, semada, semazenin gönlündeki kandilleri tutuşturur, semazen ışıktır, kandil kandil yanar ve etrafa nurlar saçarak döne döne yüceliklere kanır, döne döne yüceliklere kanır, sema ile semalar aydınlanır.

Sema nasıl yapılır?

Mevlevî ayinlerinin başlıca formlarını naat, taksim, melevî ayini, peşrev, son peşrev, son yürük semai ve niyaz ilahisi oluşturuyor. Mevlevî dergahlarında "mutrip" adı verilen ses ve çalgı topluluğu, ayinhanlarla sezendelerden meydana geliyor. En çok kullanılan çalgılar ise ney, kudüm, rebap ve halileydi.

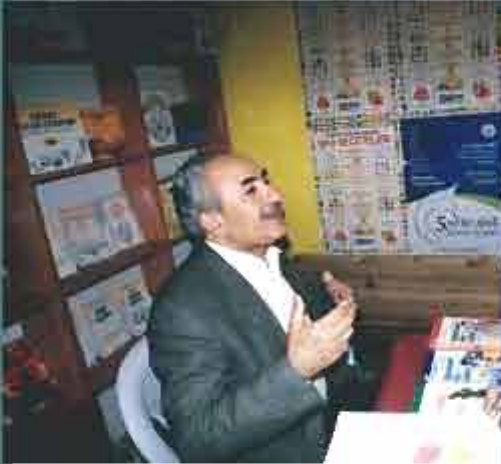
Bir semai ayini, mevlana'nın Hz. Muhammed'i öven (İri tarafından bestelenen) şiirini bir naathanın okumasıyla başlar. Sonra neyzenbaşı bir taksim yapar ve bunu özel olarak bestelenmiş veya din dışındaki herhangi bir müzikten alınmıştır. "Peşrev" izler.

Peşrev, semaya katılan semazenlerin hırkalarını çıkarıncaya kadar tekrarlanır. Son semazen de hırkasını çıkarınca peşrev sona erer ve ikinci taksim makamında başlayan Mevlevî ayinin dördüncü selamındaki makamından bir son peşrev ve son yürük semai gelir. Daha önce taksim yapmamış bir neyzen son taksimi yapar ve ayin sona erer.

söyleşi

vehbi **vakkasoğlu**

yavuz **bahadırğlu**

abdurrahman **dillipak &**
şener **yurdatapan**

hopdedikayhan

yavuzun **minibüsü**

cüneyt **arkan**

Fıkır ve sanat dünyasının ilgi gören bazı isimleri, imza ve söyleşi için Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günlerine katılarak ettiler. Kendileri için ayrılan sahneden halkla sohbet eden konuklar, program sonlarında ise kitap, kaset veya resimlerini imzaladılar.

Medyadan tanıdıkdan isimleri ve simaları karşılarında görünenler, programlara hayli ilgi gösterdiler.

Etkinliğin en çok ilgi gören programlarından biri de geleneksel Türk tiyatrosundan örneklerin sergilendiği "Tiyatro Günleri" oldu. Beyoğlu Gençlik Tiyatrosu özellikle mizah içerikli oyunları Merkez Efendi'ye gelenler için sergilediler. Gösteriler her yaşta katılımcı tarafından izlendi.

tiyatro

Çocuklar kendileri için özel hazırlanmış olan programlara katılarak etkinlik boyunca her gün eğlenceli saatler geçirdiler.

> çocuklara özel

■ Sezgin Maden Şov

■ İbiş ile Palyaço

■ Hüseyin Goncagül

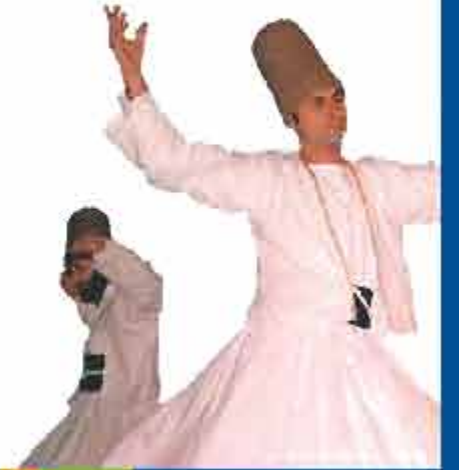

> yenikapı mevlevihanesi semâ

yenikapı mevlevihanesi

Geçirdiği yangın ve ilgisizlik nedeniyle halen harap durumdaki mevlevihanede etkinlik kapsamında görülmeye değer bir tasavvuf konseri ve sema gösterisi ziyafeti verildi. Siyaset, sanat ve iş dünyamızın renkli simalarının katılımı ile gerçekleştirilen programla göz ardı edilmiş kültürel miraslarımızdan olan Yenikapı Mevlevihanesi'nin eski kimliğine kavuşturulma çabasının startı verildi.

> yenikapı mevlevihanesi semâ

Sema hakkında
Mevlana
Celaledin Rumi
hazretleri
şöyle diyor

"Dervişler vedde kapılırlar da,
Tanrı'nı özleyişleri artar, Ahiret-i
İnanış sevgileri çoğalsın,
gönüllerinden dünya sevgileri
dağılsın, dünyaya gönülleri
yabancı olsun diye sema ederler.
Kerametleri aleme yayılmış,
güneşten daha fazla tanınmış
olan, ululukları minberlerde
söylenen ulu şayhlere uyarlar.
Miras bilgisi de onlarındır, anlayış,
sözleşme bilgisi de onların...."

> yenikapı mevlevihanesi inceleme

Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin, Belediye Başkanı Murat Aydın'la beraber Yeni Kapı Mevlevihanesi'nde incelemelerde bulundu ve bu tarihi öneme sahip eserin restorasyonu için Zeytinburnu

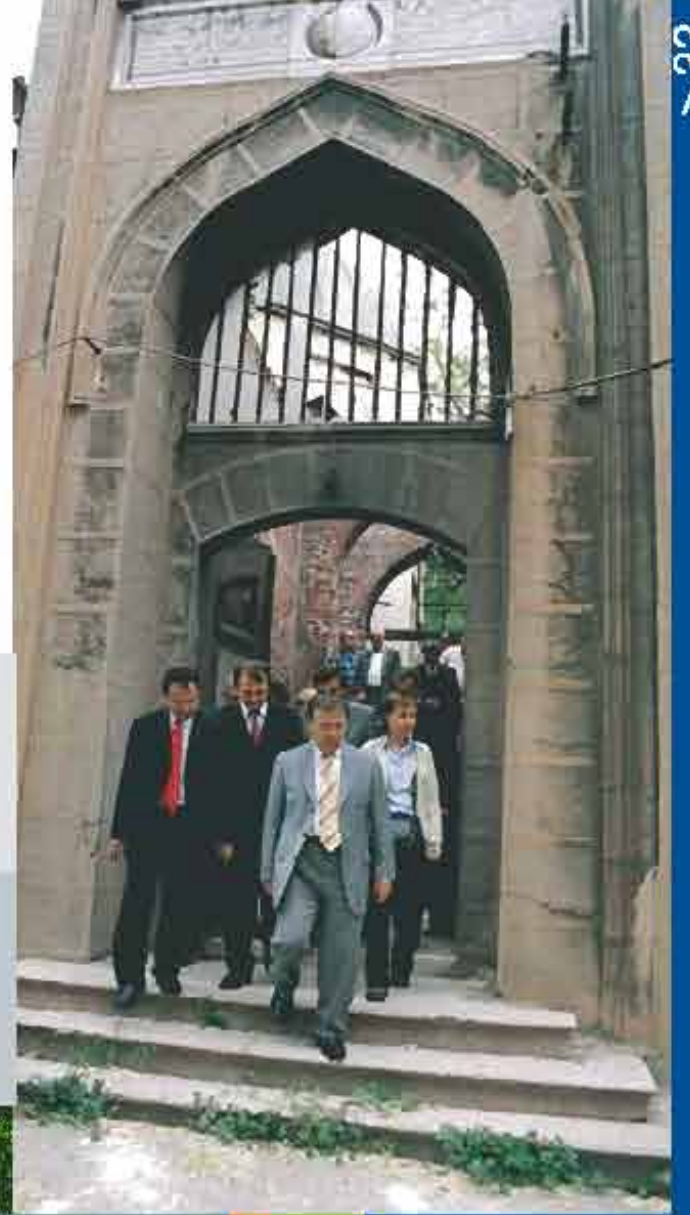

Belediyesi ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi öncülüğünde gereken çalışmanın hemen başlatılması talimatını verdi.

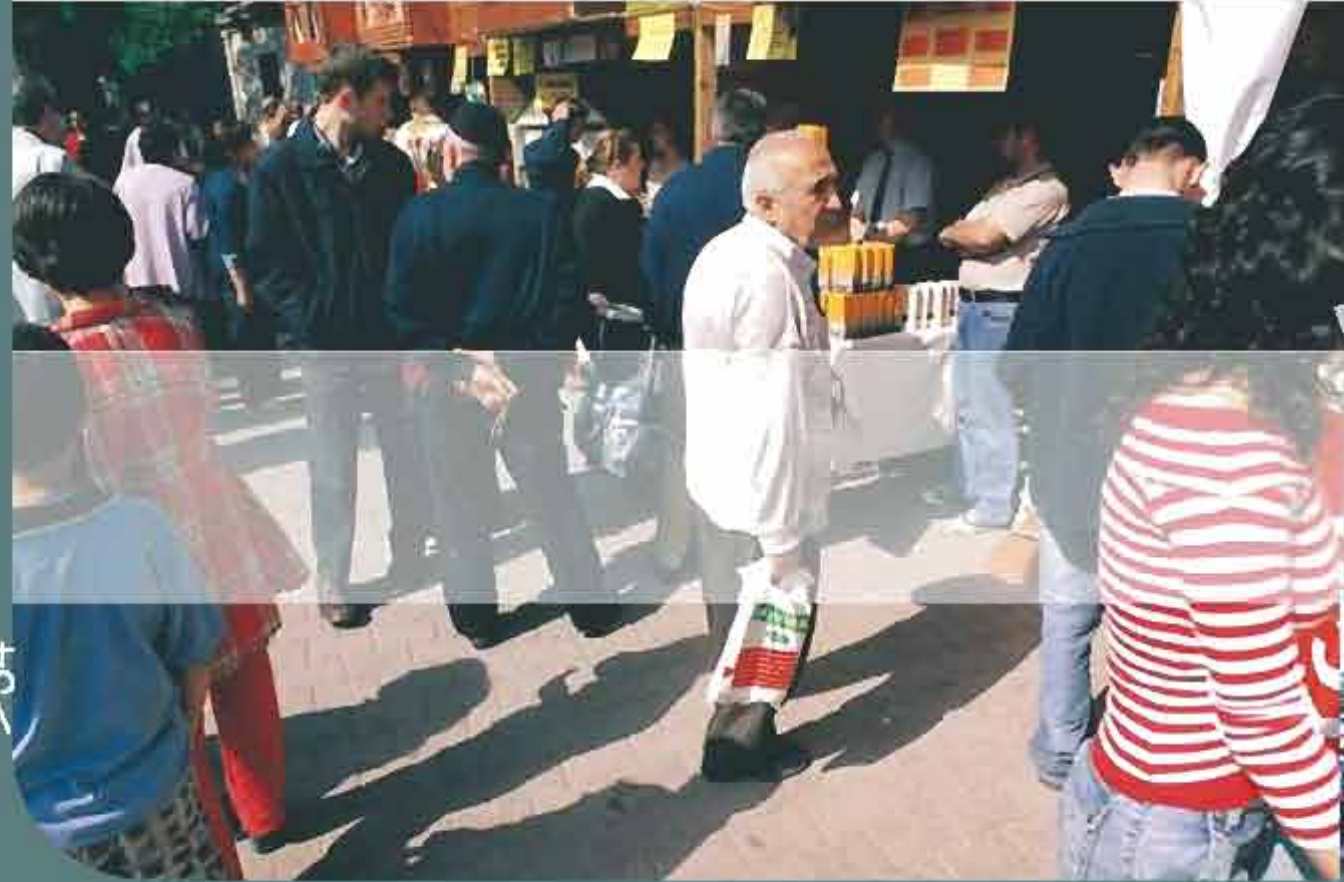
yenikapı mevlevihanesi

Mevlevîlik'in İstanbul'daki en büyük merkezî sayılır. Tam teşekküllü bir külliye niteliğine sahiptir. Mevlevî tarikatına intisap eden yeniçeri baş halifesi malkoç Mehmet Efendi tarafından, hacca giderken uğradığı Konya'daki Mevlana asitanesini gördükten sonra dönüşte 1597'de inşa ettirilmiştir. İlk yapıldığında 18 Adet derviş odası, sermahaneve mescitten oluşan Mevlevihane'ye 17.yy başlarında meydan odası ve matbah-ı şerif ilave edilmiştir. Cumhuriyet döneminde önce ilkokul sonra ortaokul ve daha sonrada sağırılar okulu olarak kullanılmıştır. İtîl, Dede Efendi gibi birçok seçkin müzik ve gönül adamının yetişmesine vesile olan bu binaya ait bir çok vakfiyeler de (gelir kaynakları) vardır. 1916 ve 1961 yıllarında başından iki yangın geçen Mevlevihane son olarak 1997 yılında yine talihsiz bir yangın geçirmiştir. Halen restorasyon için beklenmektedir.

Merkez Efendi Geleneksel Tıp Günleri etkinlikleri boyunca onlarca stant kuruldu. Stantlarda yer alan şifalı ürünlerde bir çok insan çeşitli derterine doğal şifa aradı.

stantlar
> stantlar

>seminerler

Prof. Dr. Ahmet AĞIRAKÇA • Dr. Altunay SÖYLEMEZ • Öğr. Gör. Emrehan KÜEY • Dr. Süleyman E.
• Prof. Dr. Ayten ALTINAŞ • Ayşegül BARTHOLOMEW • Prof. Dr. Abdülkerim

seminerler

■ Prof. Dr.
Ahmet AĞIRAKÇA

Her mesleğin kendine has bir ahlâkı vardır, fakat tıp ve tabip ahlâkı çok daha farklı bir önem arz eder. Sağlığın ve insan hayatının öneminden dolayı bu konu üzerinde fazlaca durulmuş ve sayısız eser yazılmıştır. Tıp ve tabip ahlâkı ile ilgili ilk ve en önemli metin, Hippokrates'in ahlâkî ilkeleridir. Tıp tarihinde "Hipokrat yemini" diye bilinen bu metin, İslam tıp tarihi kaynaklarında "el-Ahd" (söz) veya "el-Eymân diye geçmektedir.

Asklepios devrinde, babadan oğula veya dededen toruna intikal ederek yalnızca Asklepios alleal fertleri tarafından, Ücretsiz olarak uygulanan tıp ilmi, Hippokrates'in isteği ve gayreti üzerine başkalarına da intikal etmiştir. Bunun üzerine, meslek ahlâkının korunması amacıyla bu yeminin yapılması zarurî kabul edilmiştir.

Hippokrates ve İslam Tıp Yazmalarında Hekim Ahlakı

Hippokrates, tıp ilmini öğretmeye başlayacağı kimselere, ilmin kurallarına bağlı kalmaları için bu yemini ettirmiştir. Bu yemin, İslam ve bab tıp eserlerinde farklı şekillerde geçmektedir. İslam tıp tarihi kaynaklarında şöyle geçer:

"İnsana hayatı ve ölümü, sağlık ve şifa ile her türlü ilacı bahşeden Allah adına; hekim Apollon, Asklepios, Hygie, Panacea ve Allah'ın erkek-kadın bütün dostları adına yemin ederim. Ayrıca bu yeminime aynen sadık kalacağım, bana bu ilmi öğreten hocamı aynen babam gibi tanıyacağım, onun ihtiyacı duyacağı her hususta fedakarlıkta bulunacağım, malım ve canımla onun emrinde olacağım, onun neslinden gelen evlat ve torunlarıma

-istedikleri takdirde- bu ilmi şartsız ve ücretsiz öğreteceğim, onları kendi öz kardeşlerim gibi göreceğim, tıp yeminini yapmalarından sonra, benim ve hocamın çocukları ile diğer tıp öğrencileri arasında asla ayırım yapmayacağım, bütün gücümle hastayı tedavi ederek onun yararına olabilecek her hususta

çalışacağım, hastanın zararına olabilecek her şeyi ondan uzak tutacağım, ona eziyet verecek her huusu bilgim oranında ve inandığım tıbbî çözüm doğrultusunda ondan uzaklaştırmaya çalışacağım, benden öldürücü ve zehirleyici bir ilaç istendiğinde vermeyeceğim, bu konuda kimseye yardımcı olmayacağım, çocuk düşürücü ilaçları kadınlara vermeyeceğim, nefsimi ve mesleğimi her türlü eksiklikten koruyarak en güzel hastalarla donatacağım, mesaneinde taş bulunan hastanın hemen karnını yarmayıp bunu konu ile ilgili uzman cerrahlara bırakacağım, gireceğim bütün evlere sadece hastanın yaran için gireceğime, her türlü zulüm, kötülük ve ahlâksızlığın dışında bir hayat sürüleceğime, mesleğimle icra ettiğim sırada ya da bunun dışında toplum içinde gördüğüm yahut işittiğim, açıklanması gerekmeyen hiçbir hususu açıklamayacağım ve böyle durumlarda ağızımı sıkı tutacağım ve bütün bunları bir görev olarak algılayacağım yemin ederim. Bu yeminimi hiç bozmadan yerine getirebilirim

yeganim ve mesleğimi mutluluk içinde göçerim. İnsanlardan dalma saygı görürüm. Şeyt bunları yerine getirmesem bütün bu temennilerin zıttı ile karşılaşırım."

Müslüman tabipler, Hippokrates'i tıbbın babası ve kurucusu olarak kabul ederler. Soğukkanlı, merhametli, mütevazı, vakur, ağrısız, nâcip, insanın fırt yapısını bilen ve ona göre davranan, kaskıncılığı, başkasını kötülemeyi ve kendini beğenmeyi reddeden, insanı kendisine saygıya adeta mecbur eden Hippokrates'in tıbbı yaklaşımı şöyledir: "Tıp, en gereklî ve en itibarlı mesleklerden biridir. Ancak en tehlikeli yanı, tabip olmayan ve tıp bilgisine sahip olmayan kimselerin insanların tedaviye kalkışmalarıdır. Kendi hevesini tatmin etmek üzere tıp mesleğini icra etmeye kalkışan ve kendisini tabip diye takdim eden kişilerin yaptıkları hatalardan başta bu ilmin hiçbir eteği yoktur. Bu gibi kişiler lümen tabiplerdir. Bunun için, tıp öğrenimi almak isteyen kimsenin öncelikle dürüst, ahlâkî, ilmi istekli ve bu konuda hırslı olması gerekir. Zira, bu özelliklere sahip olan kimseler insanların için güzel hizmetler yapabilir. Bunlar insanın tabiatı ve ahlâk anlayışıdır. Hayat bir eğitim ve terbiyedir. Eğitim ve öğretimden elde edilecek ürün ise aynen toprağın verdiği ürün gibidir. Neyle ekersen onu biçersin. Güzel tohum toprağa düştü mü, güzel ürün verir. Tıp ilmi de iyi bir hazine ve güzel bir tohum benzer. Mükemmel bir şekilde ekil edilirse kilye mutluluk verir, ama bir intihale olarak ekilirse mudezduk getirir."

Hippokrates, öğrencilerine şu nasihatleri verir: "Çok temahhür olmayınız. Hastalardan maddî imkânlarını göz önünde bulundurup onlardan ücret alıp almayacağınızı ilyce düşününüz. Bazı tıbbî vakelerde hastadan hiçbir ücret

istememeliyiz. Geçim sıkıntısı çeken bir yabancısı elze başvurduğunda onu tedavi ettikten sonra kendisine yardım ediniz. Çünkü insanların sevdiği yerde tıp sanatı da itibar görür. Hastalardan ziyarat etmek üzere bir eve gittiğinizde onlardan bir tabiyeye kadar giriniz. Her türlü kötü davranıştan uzak durmaya çalışınız. Gördüğünüz, işittiğiniz her ayrı veldamayı kendinize bir ilke ediniz. Hastanın sırrını mutlak surette saklayınız."

Hippokrates'e göre, bir tabipte bulunması gereken vasıflar şunlardır: "Tabip, genç yaşta tıp öğrenimine başlamış, hür düşünce, kavrayış güçlü, kendisine danışıldığında veya bir konunun mütakereesi yapıldığında orijinal düşüncelere sahip, güzel konuşan, güzel huylu, iffetli, cesur, ciddî, kızgınlık anında inadına hâkim, müteasip bir boy ve pos sahibi, saç ve sakalı dalma düşünü taşıyıcı, elbisesi temiz ve beyaz, yorduyduğunda mutadil bir kimsa olmalıdır. Hastaya bakmak üzere çağrıldığında hastanın yanında oturup eğni ve şikayelerini iyice dinlemelidir."

Huneyn İbn İshak

Abbasi halifelerinden el-Mütevekkil, bir düşmanını zehirlemek üzere Huneyn'den zehirli bir ilaç yapmasını ister. Huneyn, sadece faydalı ilaçlar yapmayı öğrendiğini, böyle bir zehir yapmayı bilmediğini, bu zehir yapmak için uzun zaman gerektirdiğini söyler. Bu mazeretle kabul etmeyen el-Mütevekkil Huneyn'i hapse atar, fakat bu konuda samimi olduğunu görünce kendisini denemek için böyle bir yola başvurduğunu söyleyip tahliye ettirir. Hastadan çıkınca halifenin huzuruna gelen Huneyn, saygılı bir eda ile, dinin müminlere iyiliği emrettiğini, böyle bir davranışa değil dostlara, düşmana bile yapmanın doğru olmadığını, tıp ilminin

kuralları gereği zehir yapıp insanlara zarar vermenin mümkün olmadığını söyler ve kendisinden emin olmalarını ister.

Er-Râzî

Öğrencisi Ebu Bekir İbn Kâhîl'in Horasan valisinin özel tabipliğine tayin edildiğini duyan Er-Râzî ona bir nasihat mektubu gönderir. Bu mektup sonradan risale halini alır. "Ahlâkî-Tabî" adlı bu risalede, tabip ahlâkı ve tabipte bulunması gereken vasıflardan bahseder. Er-Râzî, tabip için en zor görevin devlet büyüklüğüne hizmet etmek, onları tedavi etmek ve bunlarla müdâhale duyup halk arasında itibar kazanmak olduğunu söyler. Er-Râzî'ye göre, tabip oyun ve eğlenceden uzak durup kitapları ve araştırmalarıyla uğraşmalıdır. Tabipler de hükümdarlar gibidir, onları buyruğu zengin-fakir, amir-merkur herkes için geçerlidir. Onlar emir verir, ama emir almaz. Tabip her şeyi bilir, ama genellikle cahil olan devlet adamları tabibin her şey bildiğini zanneder. Bu konuda hassas olmak gerekir.

Er-Râzî şöyle der: "Tabip, hastasının sırdası olmalıdır. Bazen hasta, anne ve babasından, eşinden sakladığı hastalığını ve sıkıntılarını tabibe anlatır. Tabip bu sırrı mutlak saklamalıdır. Samimiyetle Allah'a bağlanmalı, Ona güvenip şifayı ondan istemeli, kendi becerisine ve gücüne dayanmamalıdır. Güzel ve fakir kadının tedavi ederken sadece hastalığı ile ilgilenmeli, vücudunun onu ilgilendirmeyen taraflarını görmekten gelmelidir. Kadınlarda yüz göz olan tabibin halk nazannda itibar kalmaz. Özel tabip edinen kimse, ister emir, ister zengin bir aristokrat, ister halktan bir olsun, tabibe saygı duyup onu diğer adamlardan üstün tutmalıdır. Tabip de, hükümdara diğer görevli ve

seminerler

böbreklerden daha çok beğli olmak, ona daha çok merhamet duymalı, sağlığı ile ilgilenip tedavisi için yapmalıdır.

Tabip mağnır olmamalı, daima müteazır olmalıdır. Alçakgönüllölük insanın manevî sülûdür. Hastalarına ve tüm halka karşı kırıkt sözlerden kaçınmalıdır. Kendisini hastalarına ödeyip onları sevmelidir. Hastaları arasında zengin-fakir ayrımı yapmamalıdır. Hastaya karşı bôbôriyen tabipler, hastayı azarlayarak tedavi edebilecekleri onu tedavi etmektan vazgeçecekler daha iyidir. Tabip, hastasını hergün ziyaret etmelidir. Ona diyetini söylemeli, yiyecek ve içecekleri hususunda bilgi vermelidir. Hükûmdarlar uzun müddet sevdikleri yemeklerden ayrı kalmak istemezler, kadın ve çocuklar da böyledir. Tabip buna dikkat etmelidir. Hükûmdara ilağ verirken ona güven vermek ve kendini töhmetten kurtarmak için hükûmdarın önünde bu ilağtan, önce kendi almalıdır. Hükûmdarın ve hastaların önünde zehirlerden ve öldürücü ilağlardan söz etmemelidir. Asla içki içmemelidir. Çünkü, hükûmdarın veya bir başka hastanın ihtiyac duyduğu anda sarhoş olursa gözden düşer. Bazı ilağları verdikten sonra hastanın yanından ayrılmamalıdır. Zira obur hastalar vardır ki, yapılan tedaviyi bir yemekle yok edebilir. Musyene yaptıktan sonra hastadan kan almak, bunun için önce hastanın nabzına tutup durumunu öğrenmelidir.

Tedaviden iyi netice almak için hasta ile sülûdli diyalog halinde olup onunla mülakat yapmak gerektir. Hasta ile tabip arasında samimiyet ve iyi bir diyalog olmalı, hasta tabibe tam anlamıyla güvenmelidir. Hasta denek olarak kullanılmamalıdır. Cahil tabip hırsızdan daha kötüdür; hırsız adamın malını alır, ama adamı öldürmez. Ancak öyle tabipler vardır ki, bilmeyen tedavi uygulayıp hastalarına zarar verir, canlarını ederler.

"Hakim", hakim olan Allah'ın iminden türetilmiş bir kelime olduğundan, hakimler insanlar nazaranı değeri büyük bir meseğin erbabıdır. İnsanlar onlara daima muhtağdır. Onlar da bunu bilip ona göre davranmalıdır. Tıpta lehanet olmaz. Tıp sanatına karşı sehtekârlık yapacak kimseler

olabilir. Tabip, bunlara karşı uyanık ve dikkatli davranmalıdır. Bu hususlara dikkat eden tabip Allah'ın lûtfu ve keremiyle boganlı olur. Herde layık olan Allah'tır.

Er-Râzî, "Fî esbabı-mumillati li kulubıf-nâkı an efadili-ettıbbâ" risalesinde, halkın, fazilet sahibi tabiplere meyletmesinin sebeplerinden ve sikk ile ilgili meselelerden baheder. "Et-Tabibur-hazık leyya huve men kadara ala ibrâfı cem' el-ile" adlı eserinde ise iyi bir uzman tabibin her hastalığı iyileştirebilen tabip olmadığı, bütün hastalıkları tedavi edip iyileştirmenin çok bilgiliye sahip olmakla gerçekleştiremeyeceği, dünyanın en büyük tabibinin dehl bunu yapamayacağı, fakat ne olursa olsun tabibin teşekkül hakettiği ve tıp ilminin takdir edilmesi gerektiğini söyler.

İbn Büttan el-Muhtar İbnü'l-Haasan

"Devatü-ettıbbâ ala mezhebi Kelile ve Dimne" adlı eserinde Bağdat'ın güzelliğinden, yemekleri ve ziyafetleri yanında tabip ve eczacıların ustalığında da bahseder. İbn Büttan, tıp ve eczacılığın önemini ve bu mesleklerin titiz ve dürüst kişilerde kalması gerektiğini anlatmıştır.

Abdullah el-Bağdati

Abdullah el-Bağdati "En-Naahıyayn ilı-ettıbbâ ve'l-hukemâ" adlı eserinde tabip ve filozoflara naahıyalar verir.

Ali İbn Ridvan

Mevrî tabip Ali İbn Ridvan, Hippokratês'in tıp hâkûmdaki fıkırlarından ödünlenmiş ve eserlerinde bu fıkırlara büyük yer vermiştir. Ali İbn Ridvan'a göre, tabip iyi bir huysa sahip olmalı, zeki ve akıllı olmalı, vücudu ve elbisesi daima temiz olmalı, hastaların arılarını sekmemeli, hastalarının gıfı bulması için samimiyetle uğraşmalı, şzallıde fıkırları iyileştirmek için gayret etmeli, meseği ile ilgili bilgileri elde etmede ve bunları başkalarına öğretmede büyük bir istek ve meğbet içinde olmalı, güvenilir olmalı, ilağ tavsiye ederken ve reçete yazarken iyice düşünüp kesin olarak tecrübe ettiği ilağları vermeli, hiçbir zaman zehir ve cenini düşürmek için ilağ vermemeli, karnama gücü kuvvetli olmalı, az gödü değil, son derece tok gödü olmalı, alacağı

öcreti değil, tedavide boganlı olmayı hedeflemeli, hasta düşman dehl olsa tedavi etmeli, samimi bir kalp ve dürüst bir bakışla sahip olmalı, kadınları tedavi ederken bakışlarına son derece dikkat etmeli, bu konuda yanlış anlaşılmağa meydan vermemelidir.

"Makale fî-ıstısrak bi't-tıbb ile's-sade" adlı eserinde, tıp ilmi ve tabiplerin davranışları hakkında bilgi veren Ali İbn Ridvan, tıbbın asil merkezini Misr ve Kahire olduğunu, buradan Rodos adasına ve sonra Kôe adasına geçtiğini ileri sürer. Hippokratês'in burada yerliğini ve tıbbın bundan sonra gelişme gösterdiğini anlatır. Hippokratês'in Gelenek tarafından garh ve tevil edildiğini ve tıbbın artık daha anlamlı olduğunu kaydeder. Tıp ilminin insanı verdiği mutluluğu, insanın iyilik yaparak vassıla karıvacağını belirtir. Gerçek tabiplerin sahte tabiplerin tavırlarından bahsedip, sehtelerin usta olanlardan nasıl bilgi öğrendiklerini ve bunları kendilerine nasıl mal ettiklerini anlatır.

Ali İbn Ridvan "Makale fî şerâfı-tıbb" adlı eserinde ise, tıp ilminin faydalarını, şeref ve şöhretini, tabibin izzet ve şeref sahibi olması gerektiğini, Hippokratês'ten alınması gereken bilgi ve tecrübeleri, Gelenek ve ondan sonra gelen tabiplerin bu bilgi ve tecrübeleri ile ilgili şerhlerini belirtir. Tıp ilminin fayda sağlayabilmesi için insanın tabii hâle ve usûlleri bedeninde ve ruhunda yapması, Allah'a bağlanması, Ona güvenip takva sahibi olması, namaz, oruç ve diğer ibadetleri yapması ve hayır işlemesi gerektiğini, sağlığın bunlarla ayakta tutulabileceğini anlatır. Tıp ilminin, tabibi yüksek mertebe ve mukammala yükselttiğini, takdir olsa bile hükûmdar ve büyük ilimlerde, yüksek rütbelilerde oturup kalmasına vesile olduğunu, bu ilmin verdiği izzet ve şerefin başka hiç bir şeyle kıyaslanmayacak kadar şöhret olduğunu belirtir. Tabipliğin en yüce ve en mukammal meslek olduğunu ileri sürer. Tabip, insanlığa hizmet etmektedir. Bu meslek, sehtibini şöhret bir ibadete ve takvaya, kendisine, ailesine, halkına ve dâvıyayla bütün insanlığa hizmet etmeye şöhretler. Çalışarak ve hâkûdan yararlanarak hizmet eden bir tabip, bu hizmetle mutluluğa erer.

■ Öğr. Gör. Emrehan KÜEY

Asıl adı Musa olan Merkez efendi, 1482 (h.867) yılında, Kütahya sancağına bağlı Denizli III, Buldan ilçesi, Sarımahmutlu köyünde doğmuştur. Günümüzde de aynı isimle anılan bu köy, Manisa ve Uşak hududuna çok yakındır. Babası, Muslihiddin lâkabıyla tanınan Mustafa bin Kılıç bey bin Haydar'dır. Merkez efendinin 9 şevval 959 tarihli vakfiyesindeki "Kudved le-sâlikîn el-hâdî ilâ t-tarık ilı-ıykân ve'l yakîn Mevlânâ el-marhum al-şeyh Muslihiddin" ibaresinde geçen ulema ve şeyhlere mahsus lâkaplar, babasının tasavvuf ile alakalı olduğunu göstermektedir.

İlk tahsilini doğduğu yerde yaptıktan sonra Hızır beyzade Ahmet paşanın öğrencisi olmuştur. Gönünde tasavvufa doğru bir temayül belirince, o sırada Amasya veya Karaman'da yaşayan Habib Karamanî'ye giderek kendisine intisap etmek istemiştir. Habib

Merkez Efendi

Karamanî, "Senin şeyhin henüz irşad seccadesine oturmamıştı" diyerek bu isteğini kabul etmemiş, vazir icazeti ve "Muslihiddin" lâkabını vererek Merkez efendiyi İstanbul'a göndermiştir.

İstanbul'da vazir vermeye başlayan Merkez efendi, Elyemez zaviyesi şeyhi Emirzâde babanın kızıyla evlenmiş, bir süre Elyemez tekkesinde riyazetle meşgul olmuştur. Gördüğü bir rüya sonucu Halvetiye tarikatının Sömbölîye kolu şeyhi Sömböl Sinan'a intisap etmiş, hilafet aldıktan sonra Koğacı dede (Sevindik dede) zaviyesine şeyh olarak tayin edilmiştir.

Yavuz Sultan Selim'in eşi Hafsa Sultan Manisa'da Saruhan sancağında bir külliyeinin inşasını başlatmış, 1520 yılında Sultan Selim'in vefat etmesi üzerine, Manisa'da sancak beyliğinde bulunan oğlu Sultan Süleyman ile birlikte İstanbul'a gelmiştir. Külliye Kanunî Sultan Süleyman zamanında tamamlanmıştır. Yavuz Sultan Selim Sömbölîye tarikatına mensub olduğu için Hafsa sultanın da aynı tarikata yakın olması icab eder. Kanunî Sultan Süleyman Sömböl Efendi'den Manisa'daki

külliyesinin bimarhane ve imarethanesini idare edecek birinin vazifelenendirilmesini isteyince Sömböl efendi, Hafsa Sultan'ın husulî hekimî de olan Merkez efendiyi münezip görmüş ve Manisa'ya göndermiştir. Merkez efendi, 1523-1529 yılları arasındaki vazifesi sırasında "meair macunu"nu icad etmiştir.

Sömböl efendinin 1529 (h.936) yılında vefat etmesi üzerine Kocamustafapaşa'daki dergâha gelip şeyhinin postuna oturmuş ve 23 yıl boyunca postnigini olarak vazife yapmıştır. 12 Nisan 1552 (7 Rebi'ül-ahır 958) tarihinde, doksan yaşın üzerindeyken vefat etmiştir. Cenaza namazı, Fâdh Camii'nde, devrin şeyhülislâmı Ebussuud efendi tarafından kılınmış ve bugün kendi adıyla anılan türbesine defnedilmiştir.

Hadikat-ül Cevami'de şu satırlar yer almaktadır: "Şeyh Sömböl Sinan efendinin rihletinde şeyh Muslihiddin Merkez Musa efendi onun makamına nakdolunup Kocamustafapaşa hankahında ikametle irşad-ı ibadullâha meşgul olmuştur. 23 sene miktar postnigini olup 959 çivar-ı Hakk'a vasil olmuştur."

■ Dr. Altunay SÖNMEZ

Homeopatî, vücudun kendini kendini iyileştirmesine yardım eden doğal, etkili, bilimsel bir tedavi yöntemidir. İnsanı bir bütün olarak gören "holistik yaklaşım"ı benimser. Yaklaşık 200 yıldır uygulanmaktadır. Dünyanın pek çok yerinde üniversiteleri, okulları ve hastahaneleri mevcuttur; fakat Türkiye'de yeni uygulanmaya başlamıştır.

Greçe'de "homeos" "benzer", "pathos" "hastalık" demektir. Homeopatî, "benzeri benzer ile tedavi etme" (similia similibus currentur) prensibine dayanır. Bu, binlerce yıldır bilinen, günlük hayatımızda yaygın şekilde varolan, asla değişmeyen ve her durumda geçerli olan bir doğa kanunudur. Bu kanun, "çivi çiviye eöker" sözünü özetlenebilir. Hippokrates, İbn-i Sina gibi hekimler de aynı ilkeyi kullanmış

Klasik Homeopatî Tedavisi

ve anlatmışlardır.

Homeopatînin bir tedavi yöntemi olarak ortaya çıkması, hekim, eczacı ve kimyager Samuel Hahnemann (1755-1843, Almanya) ile olmuştur. Hahnemann, o zamanki tıbbî uygulamaların acımasız olduğunu, hastaya yarardan çok zarar verdiğini düşünüp hekimliği bırakmış, hayatını çeviri yaparak kazanmaya başlamıştır. Zamanın ünlü hekimlerinden Dr. Cullen'in sıtma ilacı "kinin" ile ilgili çevirisini yaparken etki mekanizmasını mantıksız bulup kinin'i kendi üzerinde denemeye karar vermiştir. İlacı her kullandığında sıtma gibi titreme nöbetleri yaşayan Hahnemann, benzerlik yasasını bildiği için, "ilaçlar, hasta insanda iyileştirdiği belirtileri sağlıklı insanda ortaya çıkar" sonucuna varmış, homeopatînin temelini oluşturacak ilaç denemeleri yapmaya başlamıştır. Hayattayken, 100 kadar ilacı kendi üzerinde denemiştir.

Homeopatî, içimizdeki yaşam enerjisini kullanır. Hahnemann'ın

"dynamis" dediği bu enerjiye her kûltür farklı bir isim vermiştir: yaşam gücü, kozmik enerji, chi, ki, prana, ruh. İnsanı ölü bedenden veya cansızdan ayıran, bu yaşam enerjisidir. Yaşam enerjisinin temel amacı, hayatta kalmamızı ve amaçlarımızı gerçekleştirmemizi sağlamaktır. İç faktörler (genetik) ve dış faktörlere (yiyecekler, kirli hava, stres, travmalar, ailesel faktörler vs.) maruz kalarak dengemizi yitirdiğimizde, yaşam enerjisi, bedenimizi zararlı etkilere arındırarak bizi korumaya çalışır. Bunu, temel ve ilkel tepkilerle zararlı etkileri bedenimizden uzaklaştırmaya çalışarak yapar. Zararlı bir yiyecek yiyen kişinin ishal olması, üzülen bir insanın ağlaması bu tepkilere örnek verilebilir. Travmalar çok ağır olduğunda yaşam enerjisinin dengesi bozulur, bu tepkileri veremez ve hastalıklar ortaya çıkar.

Hastalığı iyileştirmek için, onu meydana getiren enerjiyi değiştirmek gerekir. Bu enerjiyi değiştirmek, hücreleri, organları

ve sistemleri değiştirmek demektir. Homeopatî tedavisinde, yaşam enerjisine hastalığı nasıl yok edebileceği bilgisi verilir ve iyileşme sağlanır. Bu bilgi ilaçlar vasıtasıyla aktarılır. Klasik tıp, kargı karşıtı tedavi etme ilkesini kullanır. Ağrı olduğunda ağrı kesici verir. Bu tedaviler sonucu, vücudun kendi kendini iyileştirebilme özelliği kaybolur, dışarıdan yardım görmeden hastalığın üstesinden gelememeye başlar. Homeopatide ise sağlıklı insanda aynı tip ağrı yapan ilaç, yani benzer ilaç verilir. Hastalıkla benzer belirtiler ortaya çıkaran homeopatîk ilaçlar, vücudun kendi kendini iyileştirme gücünü harekete geçirir.

Bittkisel, hayvansal, mineral vb. 3000 homeopatîk ilaç denenmiştir. İlaçlar, Hahnemann'ın "kinin deneyi"nde olduğu gibi, sağlıklı insanlar üzerinde kullanılır ve ortaya çıkan bulgular kaydedilir. Ayrıntılı çalışmalar sonucunda ortaya çıkan ilaç bulguları, o ilacın genel resmini oluşturur. İlaçların,

organlara, sistemlere, zihne ve ruha ait bulguları vardır.

Doğru ilacı saptamak için, homeopatînin hasta hakkında her şeyi bilmesi gerekir. Her insanın birbirinden farklı olduğu, dolayısıyla belirtilerin de birbirinden farklı olacağı ilkesinden hareket edilerek ayrıntılı sorularla hastanın resmi çıkarılır. İnsan, bedeni, zihni ve ruhu ile bir bütün olarak kabul edilir. Bu nedenle, sadece fizikî duruma yönelik sorular sorulmaz. Kişinin nelerden hoşlandığı, nelerden korktuğu, kışkıncı olup olmadığı, nelere ağıladığı, nelere sevindiği ve daha pek çok bilgi önemlidir.

Bundan sonra, hastaya alt bulgular ile ilaçlara alt bulgular karşılaştırılarak uygun ilaç aranır. Hastanın ve ilacın bulguları birbirine benziyorsa doğru ilaç bulunmuş demektir. Klasik homeopatînin temel kuralı, tek ilacın en düşük dozda verilmesidir. Amaç, hastalığı baskılamak değil, hastaya zarar vermeden, yanetki oluşturmadan iyileşmeyi sağlamaktır.

Homeopatîk ilaçlar hazırlanırken o kadar çok seyreltilir ki, içinde etken madde kalmaz. Sadece maddenin iyileştirici gücü ortaya çıkar. Hastalık, bu güç sayesinde, yumuşak ve yanetkisiz bir şekilde, kişiye zarar vermeden iyileştirilebilir.

Dr. Hahnemann, homeopatînin amacını şöyle açıklar:

"Hekimin görevi hasta insanı sağlığına kavuşturmadır. Tedavinin amacı, yumuşak ve çabuk biçimde sağlığı yerine getirmek ve sürekliliğini sağlamaktır; başka bir deyişle, hastalığın tümünü kökten, şüphe götürmez biçimde gerçek bulgulara dayanarak, seri, güvenilir ve hastaya zarar vermeyen yolla ortadan kaldırmaktır."

■ Dr. Süleyman BERK

İstanbul'un önemli dinî mekanlarından biri olan Merkezefendi külliyesi, hat sanatının kıymetli örneklerini barındırmaktadır. Merkezefendi Camii avlu kapısı üzerindeki kitabe ile cami hazinesi, Merkezefendi mezarlığı ve külliyeyle komşu olan Yenikapı Mevlevihanesinin dış mekânı ve hâmişânında bulunan bazı mezar taşları kitabeleri hat sanatı bakımından kıymet taşımaktadır.

Caminin avlu kapısı üzerindeki Sultan II. Mahmud tuğrası Haşimî imzalıdır. Haşimî efendi (-1845), hattat Mustafa Râkım efendinin (1767-1828) evlatlığı ve öğrencisidir. Haşimî efendinin mezarı, Râkım türbesindedir. Tuğranın iki yanındaki ta'lik kitabe ilk kat çekici güzelliğindedir. Cami içerisinde, hattat Sami efendinin (1838-1912) celf sülûs,

Merkez Efendi Külliyesi'nde Hat Sanatı

öğrencisi Hulusî Yazgan'ın (-1940) celf ta'lik zerdud levhası bulunmaktadır.

Cami hazinesinde, hattat Sami efendi tarafından yazılmış hattat Zihni efendiye alt mezar taşı kitabesi, üç parça edilip yere atılmış halde hımmet eli beklemektedir. Hazinede, hattat Mustafa Halim Özyazıcı'nın (1898-1954) İki, hattat Hamid Aytac'ın (1893-1982) bir tane imzalı kitabesi vardır. Halim efendinin yazdığı kitabelerden biri, hattat Suud el Mevlevîye (1882-1948) alttır.

Merkezefendi mezarlığında, sülûs ve nesih yazının en büyük ustası Mehmed Şevki efendi (1829-1887) ve hocası Mehmed Hulusî efendinin (-1874) mezarları bulunmaktadır. Mehmed Şevki efendinin kitabesi, oğlu hattat Said (1868-1921), Mehmed Hulusî efendinin kitabesi, öğrencisi Şevki imzalıdır. Mezarlıkta, Şevki imzalı bir başka kitabe; Bakkal Arif (1838-1899) imzalı, biri yere devrilmiş durumda, iki tane celf sülûs kitabe; hattat İsmail Hakkı Altunbazar (1873-1946) ve Halim

seminerler

İmzalı kitabe; Burdurlu Kayışzâde hafız Osman efendinin (-1894) kitabesi ve Mehmet Şevket Eygi beyin, validesi için yaptırdığı Hasan Çelebi (1937-) imzalı celf ta'lik kitabe bulunmaktadır.

Yenikapı Mevlevihanesi avlu kapısı üzerindeki ta'lik kitabe ünlü hattat Kazasker Mustafa İzzet efendiye (1801-1876) alttır. Mevlevihane hazinesindeki Ebubekir Mümtaz efendiye alt celf sülûs mezar taşının hattatı ise bu yazı türünün en büyük ustası Sami efendidir. Yolun karşısındaki mezarlıkta Bakkal Arif efendiye ait celf sülûs kitabe bulunmaktadır.

Tarih, bir milletin hafızasıdır. Zamanın tahribi ve insanların vandallığı, millî hafızamızı oluşturan kıymetli hazinelerimizi hızla yok etmektedir. Hat sanatı ve taş işçiliği bakımından önemi bulunan Merkezefendi ve mevlevihane mezarlıkları ile cami hazinesinin arşivleri derhal çıkartılmalı, bu mekânlar koruma altına alınmalıdır.

■ Prof. Dr. Ayten ALTINTAŞ

Yâdigâr, tabip İbn-i Şerîf tarafından, 15. yüzyılda Türkçe yazılmış kıymetli bir tıp kitabıdır. Osmanlı Devletinin ilk döneminde, 1420'li yıllarda yazıldığı tahmin edilmektedir. Tabip İbn-i Şerîf, bu eseri Timurtaş oğlu Umur bey adına hazırlamış ve kendisine takdim etmiştir. Yâdigârın birinci bölümü, sağlıklı olmak ve sağlığı korumak için yapılması gerekenleri, bu amaçla kullanılan ilaçları ve teşhisin genel kurallarını; ikinci bölümü ise baştan ayağa kadar vücutta görülen hastalıkları ve bunların tedavisinde kullanılan ilaçları ihtiva eder. Osmanlı tıbbını tanımak isteyenler, halk hekimliği ile uğraşanlar ve "sağlıklı yaşam"la ilgilenenlerin faydalanabileceği bu kıymetli eser, Merkez Efendi Geleneksel Tıp Derneği tarafından iki cilt halinde bastırılmıştır.

15. Yüzyıl Tıp Kitabı Yâdigâr'a Göre Bağışıklık Sistemi Kuvvetlendirme

Osmanlı hekimleri, hastalığı önce bedenini kendi silahıyla tedavi etmeye çalışırlardı. Bu nedenle, bağışıklık sistemini harekete geçirmek ve kuvvetlendirmek için pek çok ilaç hazırlamışlardı. Vücudun bağışıklık sistemi üzerinde etkili olan ilaçlar üç gruba ayrıldı: hastalıktan önce kullanılanlar, hastalıktan sonra kullanılanlar, zehirlenmelerde etkili olanlar. Osmanlı tıbbında bu ilaçlar genellikle "tırâk" ismi altında toplanır, tırâkların bir kısmı "mesir macunu" gibi kullanılırdı.

İbn-i Şerîf, tırâklara çok önem vermiş, Yâdigâr'da ayrı bir bölüm halinde yazmıştır. "Bahar faslında şol maddeler kim kaşın bedende ırkûlûb cem olmuştur yaz hararetiyle erylûb yayılmazdan önden gidermek gerek..." diyerek baharın başlamasıyla kullanılabilecek macunları tavsiye etmiştir. Yâdigâr'da, "tırâk" adı altında sekiz formül yer almaktadır, fakat kitapta geçen pek çok macun "mesir macunu" veya "tırâk" gibi kullanılmıştır.

İbn-i Şerîf, en etkili tırâk olan "Tırâk-ı Faruk"un formülü,

hazırlanışı ve ömrü ile ilgili geniş bilgi vermiştir. Tırâk-ı Faruk, hem tedavisi zor olan pek çok hastalıkta, hem de zehirli yılan ve böcek sokmalarında etkilidir. Hazırlanması zor olduğu için, etkili ve daha az maddeden hazırlanan formüller de vermiştir. Bunlardan biri, sekiz maddeden hazırlanan "Tırâk-ı semaniye", diğeri dört maddeden yapılan "Tırâk-ı erbaa"dır. Vücudun bağışıklığını arttıran ve zehirlenmelerde etkili olan bu ikinci tırâk, defne tohumu, centiyan, mür, ziravent'ten oluşur. Bu maddeler dövülüp elekten geçirildikten sonra kafi alınmış balla karıştırılır. Yâdigâr'da formülü yer alan diğeri dört tırâk da "Berş tırâkları"dır. Bu formüllerin asıl maddesi "afyon" olup bazen dört madde (fûfûl, safran, akıkarha, farfiyun), bazen de yirmiden fazla madde ile hazırlanır. Hastalıklardan koruyucu ve tedavi edicidir. İbn-i Şerîf'in, faydasını tecrübe ettiği ve zehirlenmelerde çok etkili olduğunu yazdığı "Tırâk-ı tın" ise defne tohumu ve tın-ı mahtum denen kili topraktan yapılmıştır.

■ Uz.Dr. Faruk ÖNDAĞ

Hipnozun tedavi amacıyla kullanılması insanlık tarihi kadar eskidir. İlk olarak, din, büyü ve tıbbın bir olduğu zamanlarda dinî ayinlerde kullanılmıştır. O dönemlerde hekimlerin özel, mistik, doğüstü güçlere sahip olduklarına inanılırdı. Hasta, özel olarak hazırlanmış döşeginde yatarken din adamı-büyücü-hekim şifalı bitkilerle gerekli müdahaleyi yapar, etrafında dans eder, tütaneler tütürür, hastanın iyileşeceğine dair mutlak bir inançla "trans"a geçerdi. Çevredeki insanlar da, özel çağrılarla tutulan ritim eşliğinde şifa amacıyla dans eder ve hekimle beraber transa geçerdi. Şifalı bitkilerin ve insan vücudunun mucizevi iyileşme enerjisinin birleşmesiyle, bu süreç genellikle şifa ile sonuçlanırdı. Trans, hekimlerin kutsal dinîliklerinden ayrılmışından sonra da, tedavi amacıyla her medeniyette kullanılmıştır.

Tıbbî Hipnoz

Batı tıbbında trans, Viyana Tıp Fakültesi mezunu Franz Anton Mesmer (1734-1815) ile öne kavuşmuştur. Mesmer, "animal magnetizm" (hayvan manyetizması) teorisini ileri sürmüş, hipnozun, hipnozitörden hastaya akan bir manyetizma şekli olduğunu, bu manyetizma akışı ile hastalıkların tedavi edilebileceğini iddia etmiştir. Birçok vakada olumlu sonuç elde etmesine rağmen teorileri ciddiye alınmamış ve pek çok meseledeği tarafından şarlatan addedilmiştir. Muhelif yaklaşımların etkisiyle Paris'te çalışmaya başlayan Mesmer, miknabaları kullanarak daha çok manyetizma eğilimli çalışmış, çalışmalarına mistik bir hava vermeyi de ihmal etmemiştir. Bu farkı ve etkileyici yaklaşım sayesinde hızla popüler hale gelmiştir. Avrupa'nın dört bir yanından hastalar gelmiş, tıp camiası, bu açıdanması çok zor ama bir o kadar da etkileyici çalışmalar yakından takip etmiş, pek çok hekim bu metodları öğrenmek üzere Mesmer'e başvurmuştur. Mesmer'in ölümünden sonra, teorileri öğrencileri tarafından canlı tutulmuş ve yürütülen çalışmalar

"Mesmerizm" olarak adlandırılmıştır.

Sonraki yıllarda İngiliz hekim James Braid (1795-1860) transa "hypnos" ismini vermiştir. Bu isim, Olimpos dağında bütün tanrı ve tanrıçaları uyutabilen, gece tanrıçasının oğlu ve ölüm tanrısının kardeşi olan uyku tanrısı "Hypnos"tan gelir. Çünkü, hipnotize olmuş kişi dışardan bakıldığında uyuyormuş gibi algılanır. Transın bizdeki karşılığı ise, sunî uyku mânâsına gelen "nevm-i sinâî"dır.

Gelişen laboratuvar tıbbi ve psikiyatri alanındaki Freud etidisi, transı gölgede bırakmıştır. Ancak, beyin fonksiyonlarının aydınlanmaya başlamasıyla transın uyku değil, özel bir uyanıklık hali olduğunun anlaşılması ve trans halindeki insanın çevresel baskılardan ve komplekslerinden uzak kalarak büyük bir iyileşme gücü ortaya çıkartılması, transın, 1985'te British Medical Association, 1958'de American Medical Association tarafından bir tıbbî teşhis ve tedavi metodu olarak kabul edilmesini sağlamıştır.

Günümüze kadar kullanılan

belli başlı trans teknikleri şunlardır:

1. Animal magnetizm dönemlerinde trans meydana getirmek için manyetik akışın parmaklarla, manyetik çubuklarla noktaya doğrultulması
2. "Pas" adı verilen ve belli noktalara yapılan el, parmak uygulamaları
3. İki gözün ortasındaki glabella noktasına bakıp telkinde bulunarak trans meydana getirme
4. Parlak bir cisme bakdırarak trans meydana getirme
5. Daha çok toplu seanslarda-multivizyon tekniği ile trans meydana getirme
6. Sedatif bir hipnotik ilaçla transa hazırlama
7. Dikkatin tespiti ve sözle telkin

Bu teknikler belli bir sıra içinde uygulanır:

- a. Hastanın hazırlanması
- b. Telkin edilebilirlik testlerinin yapılması
- c. Transın meydana getirilmesi
- d. Transın derinleştirilmesi
- e. Gerekli fenomenlerin (katalepsi, anestezî, paraliz,

amnezi vb.) meydana getirilmesi

- f. Operasyonun uygulanması veya gerekli telkinlerin verilmesi
- g. Meydana getirilmiş fenomenlerin ortadan kaldırılması
- h. Hipnoz-sonrası telkinlerin verilmesi

1. Hipnotize edilen kişinin (süje) dehipnotizasyonu

1. Uyanmanın tam olup olmadığının kontrolü

2. Kişinin salıverilmesi

Dünya literatüründe birçok hipnoz çeşidi vardır. Belli başlıları şunlardır:

1. Hetero hipnoz: Süje veya süje topluluğunun, hipnozitör tarafından, çeşitli teknikler kullanılmak suretiyle hipnotize edilmesidir.

- a) Ferdî hipnoz
- b) Grup hipnozu
- c) Toplu hipnoz
- d) Kitlese hipnoz

2. Oto-hipnoz

a) Hipnoz-sonrası telkinle dayalı oto-hipnoz: Daha önce başka bir tarafından hipnotize edilen süjenin, hipnoz sırasında kendisine verilen telkinlerin

yardımı ile daha sonra kendini hipnotize etmesidir.

b) Oto-hipnozun özel usullerle elde edilmesi: Süjenin, hipnozitöre ihtiyaç duymadan kendi kendini hipnotize etmesidir.

3. Özel hipnoz halleri ve hipnoza benzeyen durumlar

- a) Yol hipnozu
- b) Televizyon hipnozu
- c) Berber hipnozu
- d) Annenin ve doğumcunun hipnozu

4. İlaçla hipnoz

Psikiyatri, cerrahi, jinekoloji, pediatri, dermatoloji, diş hekimliği, spor ve hukukta kullanılabilen hipnoz eğitime yönelik olarak şu faydaları sağlayabilmektedir: Derinleşme, ezberleme, hafızayı kuvvetlendirme, okulu-öğretmenleri-derisi-soruyu sevmek, konsantrasyon sağlama, motivasyon sağlama, stresli giderme, hedef oluşturma, özgüven oluşturma, iyi alışkanlıklar kazanma (kitap okuma vb.)

seminerler

■ Ayşegül BARTHOLOMEW

Dokunarak tedavi, antik çağlardan bu yana her kültürde çeşitli şekillerde uygulanmış ve gelişerek bugünkü halini almıştır. Günümüzde uygulanan masaj t kn klerinden bazıları şunlardır:

İ ve  masajı: 18. y zylda İ ve li doktor Ling tarafından geliştirilmiştir. Sinirler, kaslar, bezler ve dolaşım üzerinde etkilidir. Bitkisel ya larla yapılır. 45-60 dakika sürer. Kan dolaşımını hızlandırır, kasları gev etir, kas a rılarını geçirir, be  dokusunu kuvvetlendirir, ruhsal gerilime iyi gelir. Özellikle sporcularda uygulanır.

Manuel lenf drenajı: Lenfatik dolaşım, dokulara besin taşır, toksinleri uzakla tır, bağışıklık sistemini güçlendirilerek bedeni enfeksiyonlardan korur. 1930 yılında Dr. Vodder tarafından geliştirilen bu masaj, vücudun u  noktalarından kalbe doğru, lenf akışını takip ederek yapılır. Ortalama 45 dakika sürer. Lenf sıvısının akışını hızlandırır, v cudaki ödemli atar, a rılar geçirir, bağışıklık sistemini kuvvetlendirir. Özellikle kanserli

MasaJ ile Tedavi

hastalarda uygulanır. Son yıllarda, estetik amaçlı olarak selülit tedavisinde kullanılmaktadır.

Refleksoloji: Doğu kökenli bu t kn k, 20. yüzyıl ba larında Dr. Fitzgerald tarafından geliştirilerek bugünkü halini almıştır. Ayak tabanında, bedenin tüm bölgelerine, organlarına ve sistemlerine karşılık gelen refleks noktaları olduğu ilkesine dayanır. Özel el ve parmak t kn kleriyle bu refleks noktalarına baskı uygulanarak vücudun belli bölgelerinde blokaj olmuş enerjinin serbest kalması sağlanır. Ortalama 45 dakika sürer. A rılar dindirir, stres azaltır, rahatlatır, migren, al iz , astım, kabızlık, hazımsızlık, romatizma ve daha pekçok rahatsızlıkta olumlu sonuç verir.

Shiatsu ve Akupress r: Bu terapiler yaklaşık 4000 sene  ncealme dayanan  in akupunkturuy  aynı ilkeyi paylaşır. Bu ilkeye göre, vücutta, organlarla ve ruh haliyle bağlantılı enerji kanalları (meridyen) vardır ve i lerinde hayat enerjisi "chi" dola ır. Bu kanallar çeşitli nedenlerle tıkanı ında enerji vücudu besleyemez ve hastalıklar ortaya çıkar. Hastalıkları tedavi etmek için kanallardaki tıkanıklıkların açılması gerekir.

Shiatsu: Japonca'da "shi" "parmak", "atsu" "basınç" anlamına

gelir. 20. yüzyıl ba larında Japonlar tarafından geliştirilip dünyaya yayılmıştır. Parmaklar, avuç i leri, bazen dirsekler, dizler ve hatta ayaklar kullanılarak karvıların açılmasına çalışılır. 90 dakika sürer. A rılar geçirir, stres azaltır, uyku kalitesini artırır, sinir sistemi ve dolaşım sistemini düzenler, salgı bezlerinin çalışmasını olumlu yönde etkiler, romatizma, kireçlenme ve daha pekçok rahatsızlıkta olumlu sonuç verir.

Akupress r:  in'de yaygındır. Birkaç dakika süreyle, vücuttaki akupunktur noktalarına parmaklarla baskı uygulanır. Belli rahatsızlıklar için belirli noktalar kullanılır. Ba , bel ve boyun ağrıları, soğuk algınlığı, hazımsızlık, uykusuzluk, yorgunluk, gerginlik gibi durumlarda faydalıdır. Acil durumlarda ilkyardıma amacıyla uygulandığında hayat kurtarıcı olabilir.

MasaJ terapilerinin en önemli faydası, bağışıklık sistemini kuvvetlendirip vücuttaki enerjinin dengelerek hastalıklardan engellemek ve vücudun kendini iyileştirme sistemini harekete geçirmektir. Belli noktalara baskı yaparak a rılar geçirmek ve böylece ilaç t k dmini azaltmak mümkündür.

■ Prof. Dr. Men ure ÖZGÜVEN

 reketu (Nigella arva)  ok eskiden beri bilinen bir k lt r bitkisi olup ülkemizde ekilmek,  rek ve bazı peynir çeşitlerinde yaygın olarak kullanılmaktadır.  reketu ve  reketu ya ı eski Mısırlılar tarafından da çok iyi bilinmekte, tedavi ve kozmetik amaçlı veya baharat ve yemeklik ya  olarak yaygın biçimde kullanılmaktaydı. Firavunların  zel doktorları daima bir kase  reketunu hazır bulundurur,    s z yemek ziyafetlerinden sonra hazmı kolaylaştırmak amacıyla veya soğuk algınlığı, ba , di  ağrıları ve il haplarda ilaç olarak yararlanırdı. Arkeologlar, Tutankhamun'un mezarında değerli a ya yanında bir  le e  reketu ya ı bulmuşlardır. Eski Mısırlıların bronz renkli güzel tenlerini  reketu ya ına borçlu oldukları bildirilmektedir. G zellikleriyle  n l kraliçe Nefertiti ve Kleopatra'nın da tenlerini g zelle tirmek ve bronzla mak için  reketu ya ı kullandıkları bilinmektedir. Hippokrat s ve Dioscorides eserlerinde  reketundan "melanthion" adıyla s zlenmi lerdir. Hz. Muhammed hadislerinde " reketuna kymet verin,

 reketunun Tıbbi Değeri

zira o ölümden başka her derde  ifadır" buyumu tur.  reketu ortaçağ ba larında Avrupa  lkelerinde de önem kazanmış olup, Alman kralından Büyük Karl ve Ludwig der Fromme 8. y zylda ülkelerinde  reketu t nmi yapılmasını sa lamı lardır. Büyük Türk tıp bilgini ve filozofu İbn Sina'nın, eserlerinde çok yönlü etkilerini a ıkla ı ı  reketu, 18. yüzyıla kadar kuduz ve yılan ısırılmaları ile tümörlerin tedavisinde, antiinflamatuar il hap giderici) ve süt  rt nc  olarak çok amaçlı kullanılmıştır. Anadolu'da eskiden beri, özellikle sık hastalanan, zayıf ve diren i d  k kişilere  reketu karıştın lan a ız yedirilmektedir.

 reketu batılı ülkelerde 200 yıl kadar unutulup ihmal edilmiştir. 1890'lı yılların başında Barones adlı değerli bir yazar atı ağır bir astım yakalanıp hiçbir tedaviden fayda görmeyince, sahibi, Mısırlı bir hekimin, Kuzey Afrika'da  reketu tohumunun bağışıklık bozukluklarını tedavi amacıyla yüzyıllardır at yemine kabalı ını söylemesiyle  reketunu kullanmış, astımlı at il la arak tekrar madalya kazanmıştır. Bu durum,  reketunu doğal tedavi yöntemleri uygulayan hekimlerin ilgi odağı haline getirmiştir. Astım ve n rodermatitin  reketu ile tedavisinde be en elde edilmesi sonucu, ABD ve Almanya başta olmak üzere tüm dünyada  reketunun etkileri ve etidil maddeleri üzerine araştırmalar ba latılmı tır.

 reketunun antiinflamatuar, antialerjik, antibakteriyel, antimitotik, immunoregulator, antidiyabetik ve antiromatizmal etkileri olduğu bildirilmektedir.

 reketu tohumlarından soğuk problemleri ile elde edilen esbit ya ın, başta ilmek alt olmak üzere yüksek oranda çoklu doymamış ya  asitleri içerdiği bilinmektedir. Bu doymamış ya  asitlerinin vücutta enzimler aracılığı ile prostoglandin sentezine katıldıkları tahmin edilmektedir. Prostoglandinler, vücutta birçok organ ve dokuda sentezlenen ve çeşitli fizyolojik ve farmakolojik etidilikleri olan lokal hormonlardır. Başka etkileri bağışıklık sistemi ve düz kaslar üzerinedir.  reketundaki çoklu doymamış ya  asitlerinin dolaylı olarak vücutta bağışıklık sistemini dengeleyerek alerjik reaksiyonları, astımı ve n rodermatiti frenledi i ve birçok metabolizma işlevini olumlu yönde etkilediği düşünmektedir.  reketunun diğer faydaları, bileşiminde bulunan değişik maddelerin olumlu etkileriyle açıklanmaktadır. Almanya'da, 600 hastada  reketu ya ı etkilerinin ara tırıldı ı bir çalışmada, toz alerjik, alerji, nörodermatit, astım ve genel immün sistem zayıflığı gibi alerjik hastalıkların % 70' inde iyileşme sağlandığı görülmüştür.

ABD'de Beçin Destekleri Sağlık ve Eğitim Yasa ına göre, kronik

hastalıkları önlemede ve frenlemede yararlı olduğu saptanan tıbbî bitkiler "besin desteği" veya "gıda tamamlayıcısı" olarak tarif edilmektedir. Bunlar gıda kategorisi içinde kabul edilmekte ve tablet, kapsül vb. dozaj formlarında satışa sunulmaktadır Bu ürünlerin satışı için Gıda ve İlaç İdaresi (FDA)'nın onayını alma zorunluluğu yoktur. Ancak tıbbî etkilerine dair iddialarda bulunulamaz. Etiketlerde ve reklamlarda sadece insan vücudunun yapı ve fonksiyonlarında meydana getirdiği değişikliklerden bahsedilebilir. ABD'de yıllık ortalama besin desteği tüketim değeri 12.7 milyar dolar civarındadır ve çörekotu çok rağbet gören bir "besin desteği" ve "gıda tamamlayıcısı"dır. Almanya'da da çörekotu tohumları ve soğuk presleme yöntemiyle elde edilen çörekotu yağı pür yağ veya kapsüller şeklinde eczanelerde satılmakta ve yüksek miktarda

Son yıllarda, çörekotunun anavatanı olan ülkemizden dışalım talepleri bulunmaktadır. Ancak batılı ülkelerde -yanlış bilgilerle- Mısır'dan temin edilen çörekotunun kaliteli ve tıbbî değeri olan Nigella sativa olduğu düşünülmekte ve tıbbî değeri olmayıp floristik amaçla kullanılan Nigella damascena, yani Şam çörekotu Türk çörekotu olarak adlandırılmaktadır.

Çörekotunun verim potansiyelini, yüksek verim ve kalite elde edebilmek için uygun tohumluk miktarını, ulaşılabilecek sabit yağ ve yağ asitleri oranlarını saptayabilmek amacıyla Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü deneme alanında yürüttüğümüz çalışmalarda, birim alana atılacak en uygun tohumluk miktarını belirlemek için 0.5,

1.0, 1.5 ve 2.0 kg'da dört farklı tohumluk miktarı uyguladık. (Sabit yağların eldesi ve elde edilen sabit yağın yağ asitleri analizleri Almanya'da Landesanstalt für Pflanzenbau Forchheim'da, uçucu yağ analizleri ise Bundesforschungsanstalt für Ern(hrung'da gaz kromatografisi kullanılarak yapıldı.) En yüksek verim, en düşük tohumluk miktarı uygulamasından elde edilmiştir. Birim alandaki bitki sayısının artışıyla bitkilerde yatma meydana gelmekte ve bu da kapsüllerde tohum bağlama oranının azalmasına neden olmaktadır. Bununla birlikte, bölge koşullarında elde edilen tüm verimler, İzmir ve Hindistan'daki çörekotu tarımıyla ilgili çalışmalarda belirtilenlerden önemli düzeyde yüksek bulunmuştur.

Gıda desteği olarak çörekotu yağı

Tedavi amacıyla kullanılacak çörekotu yağının mutlaka soğuk presleme yöntemiyle elde edilmesi gerekmektedir. Değerli doymamış yağ asitlerinin zarar görmemesi için, çörekotu yağı ısıtılmamalıdır. Koyu kahve rengindeki yağ, koyu renkli şişelerde, karanlık ve serin yerlerde muhafaza edilmeli, taze ve bozulmamış olmalıdır. Uçucu yağların uzun süre ağız yolundan kullanılması karaciğeri yordduğu için, çörekotu yağı da kür şeklinde 8, en fazla 12 hafta süreyle, yemeklerle beraber ve bol su içerek aşağıda belirtilen dozlarda alınmalıdır:

Soğuk presleme ile elde edilen çörekotu yağının herbiri 400 mg içeren kapsüllerinden

Çocuklar günde 1-2 kez, 1 kapsül

Yetişkinler günde 1-2 kez, 1-2 kapsül

Veya yağ olarak

Çocuklar günde 1-2 kez, 1/4 tatlı kaşığı

Yetişkinler günde 1-2 kez, 1/4 - 1/2 tatlı kaşığı

Mutfakta çörekotu ve çörekotu yağı

Hazım kolaylaştırıcı etkisi ve güzel tadı nedeniyle;

- Ekmek, börek, çörek, baklagiller ve lahana türü sebzelerde çörekotu kullanılabilir.

- Kızartılmış veya pişirilmiş etin üzerine 2 tatlı kaşığı çörekotu yağı ilave edilebilir.

- Sucuklara öğütülmüş çörekotu ilave edilebilir.

- Salatalara çörekotu ve yağı ilave edilebilir.

- Turşu yapımında çörekotu kullanılarak hem güzel bir aroma sağlanır, hem de antibakteriyel etkisi dolayısıyla turşunun bozulması önlenir.

- 1 yemek kaşığı çörekotu üzerine kaynamış su ekleyip 10 dakika demleyerek çay yapılabilir.

- Miktarı isteğe bağlı olarak, çekilmemiş kahveye ilave edilip kahveyle birlikte öğütülebilir.

Kozmetik olarak çörekotu ve çörekotu yağı

- Doğal ve güzel bir cilt için, kırmızı kuru üzüm çörekotu yağında bekletilip hergün bir yemek kaşığı yenir. Veya kırmızı kuru üzüm ile çörekotu tohumları birlikte çiğnenerek yenir; böylece ağızda ferahlatıcı bir tad ve koku da kalır.

- Parlak ve güzel saçlar için; 250 ml saç şampuanına 1 yemek kaşığı çörekotu yağı ilave edilir.

Etnobotanik ve Türkiye

■ Prof.Dr.

Abdülkerim ALPINAR

Bitkilerin beslenme ve tedavi amacıyla kullanılmasıyla başlayan bitki insan ilişkisi zamanla çeşitlenmiş ve elde edilen bilgilerin sözlü veya yazılı olarak nesilden nesile aktarılmasıyla da toplumlarda zamanla, bir 'botanik kültürü' oluşmuştur. İşte bu gelenekselleşmiş botanik kültürlerinin incelenmesi, Grekçe'de "halk" anlamına gelen "ethnos" ve "bitki" anlamına gelen "botane" veya "botanikos" sözcüklerinden oluşmuş 'etnobotanik' bilim dalının ana konusunu oluşturur.

İnsanlık tarihi boyunca hastalıkların tedavisinde öncelikle bitkilerden yararlanılmıştır. Asur kralı Assurbanipal'in (MÖ 668-626) kitaplığındaki kil tabletlerden 800 tanesinde, MÖ 3000-700 yılları arasında, Ortadoğu'da kullanılmış bitkilerle ilgili bilgiler yer almaktadır. Bu tabletlerde, aralarında adamotu, badem, haşhaş, meyan, nar, papatya, safran ve üzümün bulunduğu 250 bitkiden söz edilmektedir. Bugün de Dünya Sağlık Örgütü (WHO), gelişmekte olan ülkelerde halkın yaklaşık % 80'inin, önemli bir bölümü bitkisel tedaviden oluşan "geleneksel tıp" (ortodoks olmayan tıp, alternatif tıp, folklorik tıp, halk tıbbi, halk hekimliği) bilgilerini kullandığını bildirmektedir.

19. yy dan itibaren kimyanın gelişmesi sonucu, önce bitkilerdeki

etken maddeler saf olarak elde edilmeye ardından sentez yoluyla hazırlanmaya başlanmış, bunun sonucunda bitkilerin tedavi alanındaki önemi giderek azalmıştır. Bu arada sentetik ilaçların önemli yan etkileri ortaya çıkmıştır. Sentetik ilaçlara alternatif oluşturabilecek veya onları tamamlayabilecek maddeleri insanlığın hizmetine sunmak, geleneksel botanik kültürlerinde yer alan bitkileri ayrıntılı olarak incelemekle mümkündür. Bu nedenle, özellikle son yıllarda, geleneksel tıpta kullanılan bitkiler modern yöntemlerin ışığında taranmakta ve sonuçlar değerlendirilmektedir. Bugün dünyada 20 bin civarındaki bitki türünden elde edilen 400 bitki kökenli maddenin 120 tanesi etnobotanik araştırmalarla belirlenmiştir. Buna karşılık, kullanılmakta olan 35 - 70 bin türün çoğu henüz araştırılmamıştır. Tıpta kullanılabileceklerin yanısıra gıda bitkilerine alternatif oluşturabilecek yabanî bitkilerin belirlenmesi, yakın türler arasında gen aktarımı ile kültür bitkilerinde verimin ve kalitenin artırılması ve hastalıklara dayanıklı türlerin bulunmasında da etnobotanik araştırmalardan yararlanılmaktadır. Boyamada, alet yapımında veya inşaat işlerinde kullanılan, çeşitli inanışlara veya hikayelere konu olan, kısacası, bitki-insan ilişkisinde rol oynayan tüm bitkilerin bilimsel olarak değerlendirilmesinde de etnobotanik araştırmalardan yararlanılır.

Zengin bir bitki örtüsüne sahip olması ve başka hiçbir ülkede yetişmeyen çok sayıda bitki türü bulunması, Türkiye'yi floristik ve etnobotanik açıdan ilginç

kılmaktadır. Birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış ülkemizde bitki-insan ilişkisi yönünden büyük bir birikim vardır. Cumhuriyetin ilanından sonra folklorik araştırmalara önem verilmiş, köy öğretmenleri görev yaptıkları yerleri tanıtan makaleler ve kitaplar yazmış, bitkilerinkullanılışları konusunda bilgiler derlemiş ve çeşitli folklorik dergilerde yayımlamışlardır.

Üniversitelerimizde geleneksel olarak kullanılan bitkilerle ilgili çalışmalar giderek artmakta,

projeler ve tezler hazırlanmakta, sonuçlar rapor ve kitap halinde yayımlanmaktadır. Ancak Türkiye'de etnobotanik kaynaklarla ilgili bir bibliyografya yoktur ve araştırmacılar bu kaynaklara ulaşabilmek için kütüphane ve özel arşivlere gidip farklı konulardaki (tıp, botanik, tarım ve ormancılık, etnografya, vb.) yayınları taramak zorunda kalmaktadır. Bibliyografyaların içerdiği yayınları temin etmek zaman, emek ve para ister. Oysa özel

bibliyografyalar araştırmacıların ilk başvuru yerleridir. Araştırmacılarımızın etnobotanik konusunda yapacakları çalışmalara yardımcı olmak gayesi ile ilgili yayınlara kolay ulaşılmasını sağlayacak bir "Türk Etnobotanik Veri Tabanı" hazırlanmaktadır.

Türkiye, zengin bitki kültürüne rağmen etnobotanik araştırmalar yönünden henüz yolun başındadır. Bu tabii ve kültürel mirasın değerlendirilebilmesi, konuyla ilgili tüm kaynakların derlenmesi, bilimsel araştırmalara hız verilmesi ve sonuçların yayınlanmasına bağlıdır.

> imza defteri

konu ile ilgili olarak geleneksel tıp günleri kapsamında bir dizi etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinlikler kapsamında bir dizi etkinlik düzenlenmiştir.

Bugün 14 Mayıs 2014 Cuma...
Z. Burcu - Merkez efendi geleneksel tıp günlerine
katılmaya giden jüri üyeleri...

Kültür ve medeniyetimize sahip çıkarak,
ve bunu geleneksel tıp günleri ile destekliyoruz.
Mevcut durumda en iyi, tıbbi tedavi sunuyoruz.
Böylelikle de devamını getiriyoruz...

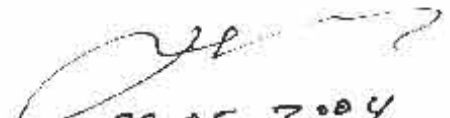
Mehmet Ali Şahin
Devlet Bakanı ve Başbakan Yrd.

> imza defteri

Abdulkadir AKSU
İçişleri Bakanı

Bu akşam geleneksel Tıp
Günleri'ni Merkez Efendi
Sevkiyye-i'nin kupaşığı için
bundayız. Böylece önemli
bir etkiyi gençleştirildiği
kültür mirasımızın varlığını aktarı-
lması için olacak. Böylece
güzel bir gelenekçi genç-
leştirildiği için Zeytinburnu
Belediye Başkanı arkadaşım,
Muttuğorum, tebrik ederim.

22.05.2004
Abdulkadir Aksu
İçişleri Bakanı

> imza defteri

Muammer GÜLER
İstanbul Valisi

Zeytinburnu Hamide mülakat
Geleneksel Merkez Efendi
Tıp Günleri'ni belirsizliği
kutlamanın saygısıyla,

Zeytinburnu Hamide
Geleneksel Belediye Başkanı Sayın
Mucit Aydın'ı ve saygınlı mas-
a arkadaşlarını yürekle kutla-
yor. Sağlık ve huzur için de
nice güzel gillara erişmelerini
diliyorum. 22 Mayıs 2004

Muammer GÜLER
İstanbul Valisi

> imza defteri

Kadir TOPBAŞ
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Merkezefendi 19.05.2004

İstanbul'unuzun geçmişten günümüze
yansıyan birçok kültürel değerlerimizden biri
olan Merkez Efendi Bilgisi'nin kültürel ve tıp
merkezi olma hususunda gösterilen hassasiyete
teşekkür ediyorum.

Bu konuda büyük yoldan beni cıvıltı cıvıltı
çocuklar hizmet eden Sn. Belediye Başkanımız
Murat Aydemir Beye başarılar diliyorum.
Saygılarımla

Dr. Kadir TOPBAŞ
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

> imza defteri

MUSTAFA PAKDEMİR
Zeytinburnu Kaymakamı

Merkezefendi Geleneksel Tıp Günleri'nin
5. si her geçen yıl konunun daha sok benimsendi
ğini, ilginin arttığını göstermektedir. Zeytinburnu
İlkesi bu ile etkinliğinin de sağlandığını
görmüştür ve en büyük polisin.

Festivalin düzenlenmesinde emeği geçen herkesi
başta Belediye Başkanımız Sayın Murat AYDEMİR olmak
üzere kutluyor başarılarının devamını diliyoruz

Gölay PEKDEMİR

MUSTAFA PAKDEMİR
Zeytinburnu Kaymakamı

> merkez efendi geleneksel tip günleri

> kapanış

kapanış

Muammer GÜLER
İstanbul Valisi

Bu Geleneksel Tıp Günlerinde ben de sizlerle olmaktan büyük mutluluk duyuyorum. Belediye Başkanımızı yürekten kutluyorum. böyle bir organizasyon düzenlediği için, çalışma arkadaşlarını da yürekten kutluyorum. 2. kez görev alan belediye başkanımız Zeytinburnu ilçesine güzel bir mekan yapacak, sizler ve kaymakamımızla beraber özellikle Zeytinburnu ilçemizin deprem master planı içinde önümüzdeki günlerde ve yıllarda çok güzel değişimler yaşayacağını ve çok daha gelişen, büyüyen huzur içinde bir ilçe olacağını düşünüyorum.

Zeytinburnu halkımızın her türlü ihtiyaçlarında yanındayız. Bu geleneksel tıp günleriyle ilgili düzenlemelerin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. Başta İçişleri Bakanımıza teşekkürlerinden dolayı sizlerin huzurunda teşekkürlerimi sunuyorum. Hepinize teşekkürlerimi sunuyor, hayırlı akşamlar diliyorum.

Murat Aydın
Zeytinburnu Belediye Başkanı

Saygıdeğer Bakanım, Valim, İstanbul Emniyet Müdürüm, Saygıdeğer Kaymakamım ve partimizin İstanbul il başkan yardımcıları, değerli ilçe başkan arkadaşım, siyasi partilerimizin değerli temsilcileri, meclis üyesi arkadaşlarım, saygıdeğer hanımefendiler, beyefendiler, genç arkadaşlarım saygıdeğer basın mensupları hepinizi saygıyla muhabbetle selamlıyorum. Hoş geldiniz, sefalar getirdiniz.

Bu gün benim için en heyecanlı günlerden bir tanesi ve gerçekten mutluluğu yakaladığım günlerden bir tanesi. 5 yıl önceydi, şu iddiayla yola çıkmıştık "Merkezefendi mahallesi geleneksel tıpta ve şifalı bitkilerde önemli bir merkez olacak" demiştik. Bugün İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımızla birlikte hemen buraya 500 m. Mesafede Lolman Hekim Şifalı Bitkiler Parkının açılışını yaptık. Türkiye'de bir ilk. Şifalı bitkileri görmek isteyenlerin geleceği tek adres var o da Merkezefendi'dir. 5 yıl önceki rüya gerçekleşmiştir. Emniyet mensuplarına teşekkür ediyorum. Biz bu güne kolay gelmedik bugünlere sizlerin desteğiyle geldik. Zeytinburnu halkının desteğiyle, İstanbulluların desteğiyle geldik. Evet bu ilge olmasa şu anda gördüğümüz ilge 5 yıldır olmasa biz bu rüyayı gerçekleştiremezdik. Onun için ben sizlere canı gönülden teşekkür ediyorum. Bizlere sahip çıktığınız için ve bir mutluluğu daha yaşıyorum, saygıdeğer İçişleri Bakanımız, büyüğümüz, bölgemizin milletvekili her zaman yanımızda her zaman Zeytinburnu halkının yanında, her zaman İstanbulluların yanında. Bu akşam da bizlerin yanında Merkezefendi Geleneksel Tıp Günlerimizin 5.nin finalinde

saygıdeğer Bakanımızla beraberiz. O kadar yoğun işlerin arasında bizleri ihmal etmediler, bize bu mutluluğu yaşattılar. Saygıdeğer Bakanım hoş geldiniz, sefalar getirdiniz. Sizlere müteşekkirim. Zeytinburnu halkı adına, sağolun- varolun. aynı şekilde Valim, Emniyet Müdürüm, Kaymakamımız zaten her zaman yanımızdalar. Burası bir adres olmuştur, burası geleneksel tıbbın merkezli olmuştur. Kültür adasının içerisinde şifalı bitkiler dendiğinde akla gelen yer Zeytinburnu olmuştur. Ve gelecekte, önümüzdeki yıllarda buradaki yapılar da düzelecek, buradaki fiziki değişim de gerçekleşecek ve Türkiye'nin en gözde mekanlarından birisi olacak. Bunun ötesinde şifalı bitkilerle ilgili enstitü yine burada ileriki yıllar içerisinde kurulacaktır. Zeytinburnu halkına hayırlı uğurlu olsun. Sizlere teşekkür ediyorum bizleri yalnız bırakmadınız, 9 gün boyunca hiç buraları boş bırakmadınız. Saygıdeğer Bakanımın huzurunda Zeytinburnu halkına teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

■ Abdulkadir AKŞU
İçişleri Bakanı

Sayın valim, değerli emniyet müdürümüz, değerli kaymakamımız, belediye başkanım ve siyasi partilerin çok değerli başkan ve yöneticileri, Zeytinburnu'nun güzel insanları ve saygıdeğer hanımefendiler, beyefendiler bu güzel akşamda hepinizi en derin saygı ve sevgilerimle selamlıyorum.

Öncelikle belediye başkanı arkadaşımı kutluyorum. Gerçekten güzel bir geleneği Zeytinburnunda başlattılar. Bu

akşam beşincisinin kapanış gecesi, ben zannedersem ikinci yada üçüncünün açılışına da katılmıştım. Bu beşincisi güzel bir gelenek. Kültür değerlerimize sahip çıkmak, kültür miraslarımızın nesillere aktarılması bakımından önemli bir hizmet yaptığı için saygıdeğer belediye başkanımı ve çalışma arkadaşlarını kutluyorum.. Değerli Zeytinburnulu hemşehrilerim, biz millet olarak içinde bulunduğumuz coğrafyada oldukça zengin bir tarihi geçmiş ve kültür birikimine sahibiz. Bu tarih içerisinde yaşadığı dönemlerde sahip olduğu engin tecrübeleri ve ilmi dehalıyla toplumumuza yön vermiş birçok ışık insanın varlığına da şahit oluyoruz. Bunlar eserleri, icraatları ve hizmetleriyle yakın çevrelerinden başlayarak, milletine ve bütün insanlığa faydalı olmuş örnek şahsiyetlerdir. Bunlar Fatihler, Yavuzlar, Kanuniler ve Atatürk gibi şahsiyetlerdir. Taşadıkları olağanüstü liderlik vasıflarıyla çağ açıp kapatan, milletini zaferden zaferle kışkırtanlar. Bunlar Mevlanalara, Yunus Emreler, Hacı Bayram Veliler, Hacı Bektaş Veliler gibi sevgi, hoşgörü ve iyilik timsali gönül kahramanlarıdır. Bunlar Lokman Hekimler, İbn-i Sinalar... tarihteki müstesna yerlerini almışlardır.

Biz sahip olduğumuz değerlerimizle ilim ve hizmet veren bu gönül insanlarımızla ne kadar övünsek azdır. Şimdi bize düşen sadece övünmekle kalmayıp onların yaşantılarını kendimize örnek almaktır. Onların derin ilimlerinden toplum hayatına dair ortaya koydukları mükemmel prensiplerinden en iyi şekilde istifade etmektir. İşte bu amaca dönük olarak Zeytinburnu Belediyesince düzenlenen ve 2 haftadır panel, seminer, çeşitli görsel etkinliklerle sürdürülen 5. Merkezefendi Geleneksel Tıp Günlerinin büyük bir anlam ifade ettiğini belirtmek isterim. Düzenlenen bu etkinlikler çerçevesinde yaşadığı döneme damgasını vuran, sahip olduğu üstün tıp ilmiyle nice hastalıklara şifa vermiş, dertli gönüllere deva olmuş, bunun yanında halkla kaynaşıp bütünleşmiş üstün bir ahlak örneği Merkezefendiyi andık. Yapılan seminer ve panellerde bilim adamları ve uzmanlar tarafından geleneksel tıp ve halk hekimliği ile modern tıbbın aynı ve birbirine karşı şeyler olmadığı bir bütünün içerisinde ele alındığı takdirde toplum için büyük faydalar temin edilebileceği üzerine vurgular yapıldı. Yürütülen program içinde ayrıca çeşitli sergiler yapıldı, gösteriler, eğlenceler tertip edildi. İnsanımızın birbiriyle ve kendi öz

kültürüyle buluşmasına imkan hazırlandı. Bu etkinlikler vasıtasıyla biz kendimizi kültürümüzle buluşturan, bu tür etkinliklerle kültürel mirasımızın gelecek nesillere intikal ettirilmesine aracılık eden Zeytinburnu Belediyesini ve onun çok değerli başkanı, değerli arkadaşım Murat Aydın'ı bir kez daha tebrik ediyorum, gayret ve çalışmalarından dolayı kendilerine ve değerli çalışma arkadaşlarına takdirlrimi sunuyorum. Bu ve buna benzer çalışmalarının bundan sonra da devamını temenni ediyorum.

Zeytinburnu'nun güzel insanları bizler kökü mazide saklı kuru bir ağacın dalları gibiyiz, mazisiyle bağlarını koparan milletlerin geleceğe güvenle bakmaları mümkün değildir. Bu bakımdan tarihimize, Kültürümüze sahip çıkmak onları gelecek nesillere en iyi şekilde intikal ettirmek zorundayız. Böylelikle geçmişine bakarak geleceğimize yön vermeliyiz. Geçmişte yaşadıklarımız bize bir ders ve örnek olmalı. Ve bildiğimiz bu tecrübelerle devlet-millet el ele her alanda kalkınma yolunda durmadan ve tereddüt etmeden yolumuza devam etmeliyiz. İşte hükümetimiz bunun için vardır. Milletlin güvenine mazhar olacak onun

hizmetine amade ve insanımızın huzur ve rahat için çalışmaktayız. Hükümetimiz genç ve dinamik nüfus yapısı, eşsiz coğrafi konumu zengin, doğal kaynakları ve engin kültürel birikimiyle ülkemizin dünya ülkeleri arasında eşsiz bir konuma sahip olduğunun farkındadır. Cesur ve bilgili, ehliyetli kadrolarının öncülüğünde kapsamlı bir programla huzur ve güven dolu bir geleceği yeniden tesis etmek için kararlı bir şekilde yoluna devam etmektedir. İçinde bulunduğumuz huzur ve güven ortamının devamı için çok büyük önem vermekteyiz. Her ne pahasına olursa olsun, sağlanan bu istikrar ortamının korunmasında çok hassas olmalıyız. Bu konuda toplumun bütün kesimlerine çok büyük görev ve sorumluluklar düştüğünü belirtiyorum.

Biz böyle bir milletin evlatlarıyız. Ecdadımız, bulunduğumuz bu vatan toprağı üzerinde büyük medeniyetler kurmuş, ölümsüz eserler bırakmışlardır. Ancak bu oranda da vatan toprağı üzerinde kötü emelleri olanlar da eksik olmamış, milletin içinde bulunduğu huzur ve güven ortamını bozmaya yönelik iç ve dış tehditler de her zaman olagelmıştır. Devletimiz ve

hükümetimiz, milletin huzur ve güvenliğini, sağlanan istikrar ortamının devamlılığına halel getirebilecek uyanık ve duyarlılıktadır. Ve böyle olmaya devam edeceğiz. Biliyoruz ki milletimizin sağduyusu, huzur ve istikrar tahlikeye düşecek davranışlara asla meydan vermeyecektir.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son verirken yürütülen bu çok faydalı faaliyetlerde emeği olanları tekrar kutluyorum. Bu tür faaliyetlerin devamını bekliyor, değerli belediye başkanı arkadaşım ve onun değerli çalışma arkadaşlarını yeniden tebrik ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

Her yıl Mayıs ayının ikinci haftası
Merkez Efendi'nin huzur ikliminde buluşalım

merkez efendi
geleneksel tıp günleri

"Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi"

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ

www.zeytinburnu.bel.tr

Abay Caddesi No:165 Zeytinburnu 34160 İstanbul
Tel: (0212) 582 69 13 (6 hat) - Basın Bürosu: 658 12 82
belediye@zeytinburnu.bel.tr

